

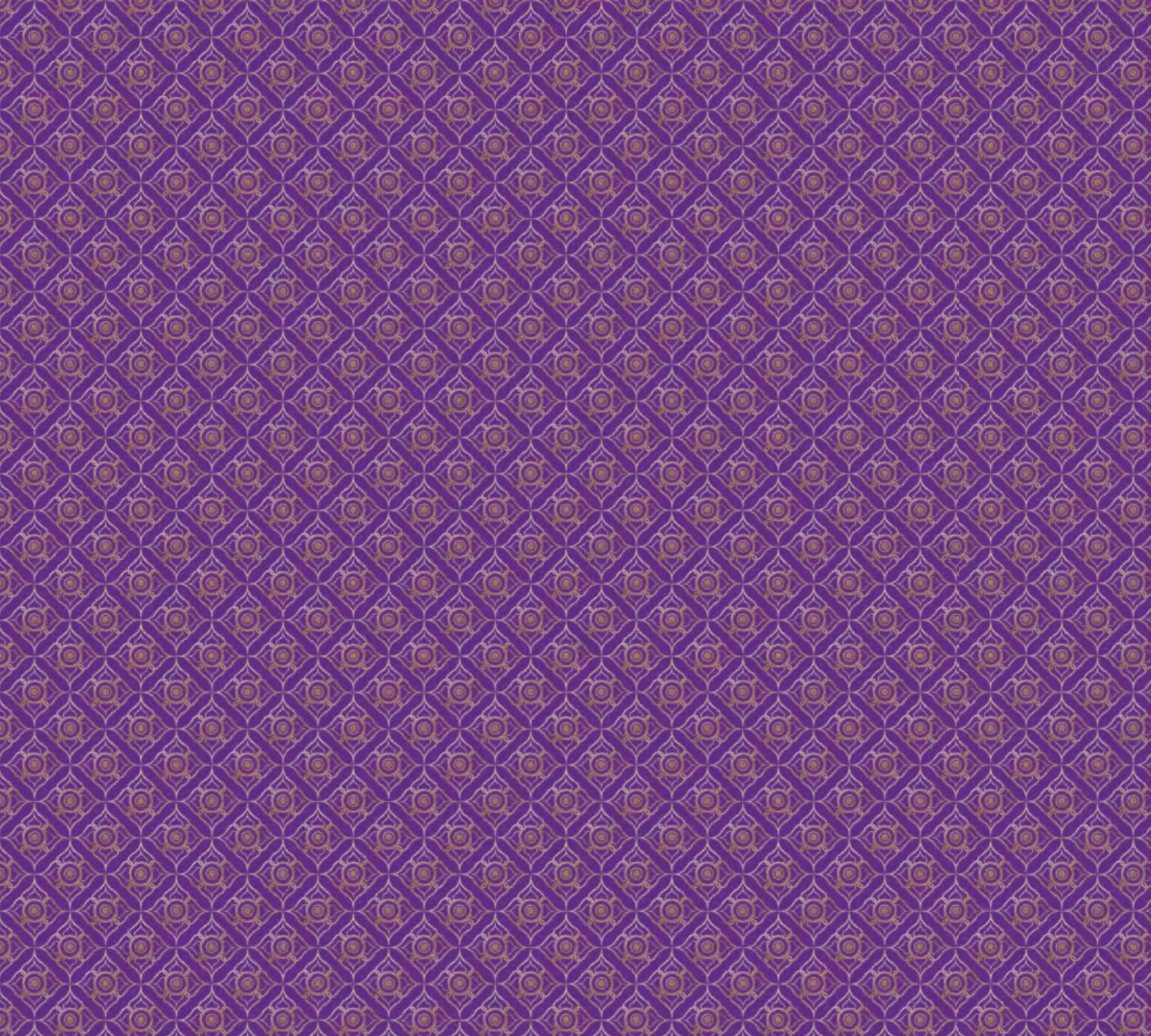

บรมราชทูตศรีสุฟ้าฯ

บรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ
และเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา
๒ เมษายน ๒๕๕๘

ศาสตราจารย์ ดร. อมาตย์ สอนพูน

ถวายแด่องค์สยามบรมราชกุมารี
ผู้ทรงเป็นดวงแก้วแห่งจักรีบรมราชวงศ์และแผ่นดินไทย
ด้วยรำลึกในพระจริยวัตรอันงดงาม
และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้

โรจน์เรื่องรุจีระเลิศ	รัตน์ะ งามเอย
พูนเพียบคุณประเสริฐ	เลื่องหล้า
เลอเกียรติต่างทูนเทิด	ประทับจิต
โลกทั่วประจักษ์แจ้ง	ยิ่งล้ำเกินใคร
สมเด็จพระเทพรัตน์	บรมราชกุมารี
ขัตติยสุธานี	สุดประเสริฐเลิศลือชา
ทรงเป็นซึ่ง “นางแก้ว”	เพียบพร้อมแพรวกตัญญูตา
เป็นศรีแห่งจักรา	ทรงรักษาพระเกียรติวงศ์
เป็นยอดยิ่งบัณฑิต	ก่อเกิดกิจสมประสงค์
ช่วยไทยให้มั่นคง	ดำรงสุขทุกข์เคลื่อนคลาย
ผดุงพัฒนาศิลป์	วิศิษฏศิลป์ในความหมาย
ดุษิย์นาฏศาสตร์กำจาย	จำเรณูสุดไม่สุดทาง
ทรงเป็น “จุฬารัตน์”	เจิดจรัสมีเลื่อนกลาง
ราชกิจหลายร้อยอย่าง	ทรงร่วมสร้างมีห่างไกล
ปวงข้าฯ ล้วนสำนึก	ทั้งจารึกในดวงใจ
พระกรุณาอันยิ่งใหญ่	ประทับไว้ชั่วชีวา
ทรงเป็น “บรมราช	กุมารีศรีจุฬาฯ”
เทิดพระคุณอันสูงค่า	ศรีสง่าทั่วธานี
เนื่องในวโรกาส	เฉลิมชนม์หกสิบปี
ผองข้าฯ แสนยินดี	ถวายชัยมงคล
อัญเชิญพระไตรรัตน์	อวยสวัสดิ์พัฒนาผล
ยืนยาวด้วยพระชน-	มาอยู่ยิ่งจิรกาล
สุขได้อันประเสริฐ	พรใดเลิศในจักรวาล
อีกความดีอันไพศาล	ดลภัยพาลให้ห่างไกล
พรังพร้อมด้วยมวลมิตร	ภักดีจิตพิศุทธิใจ
พระเกียรติเกริกเกรียงไกร	สถิตมั่นนิรันดร์เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นางสาว ปรางค์ทิพย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

คำนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดัชนีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าบัณฑิตพระองค์แรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เหรียญทอง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๐

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นจูปาร์ต้นอันประเสริฐของชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงพระมหากรุณาธิคุณแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านต่างๆ มากมายมาโดยตลอด ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ ทำนุบำรุงวิชาการในศาสตร์สาขาต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ ความประเสริฐแห่งพระราชกรณียกิจ นำความปลาบปลื้มใจมาสู่ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นล้นพ้น ผลแห่งพระราชกรณียกิจเป็นที่ประจักษ์ ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้สมานฉันท์ยกย่องเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ จึงขอพระราชทานพระราชวโรกาสจัดทำหนังสือ **“บรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ”** เพื่อประมวลภาพและบันทึกพระราชกรณียกิจอันประเสริฐ เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณเนื่องในวาระมีพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ นี้

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล
อธิการบดี

สารบัญ

- ๘-๙ **อาศิรวาทบรมราชกุมารี** นางสาว ปรางค์ทิพย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
๑๑ **ค่าน้ำ** ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล
๑๕ **ความน้ำ** รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมานนท์

พระปรีชาญาณ

- ๑๘-๒๕ **การศึกษา** อาจารย์แม่ชีวิมุตติยา (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ณ บางช้าง)
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์ และอาจารย์ พนมพร สุรพงศ์
๒๖-๓๑ **การอ่าน** รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ
๓๒-๓๙ **ดนตรี** รองศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ และนายกรรชิต จิตระทาน
๔๐-๔๕ **ภาษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนึ่งฤดี โหลผล

พระมหากษัตริย์

- ๔๘-๕๓ **พระราชมานพริญาบัตร** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรศรี โปวาทอง

เฉลิมราชกุมารีสิรินธร

- ๕๖-๖๑ **ปารุกกษัตริย์สิรินธร** รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พูลโกคา
๖๒-๖๕ **อาคารมหาจักรีสิรินธร** อาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ

พระบวรรัตนแห่งจุฬาฯ

- ๖๘-๗๙ **การพัฒนาจุฬาฯ ที่จังหวัดน่าน และจังหวัดสระบุรี** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชษฐ์ คนชื่อ และดร.อนุสรณ์ ปานสุข
๘๐-๘๓ **การพัฒนาวิทยาศาสตร์** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ อัครพิภพ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์
๘๔-๘๗ **การพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน** รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล และอาจารย์ ดวงกมล บางขวด
๘๘-๙๙ **การพัฒนาความร่วมมือทวิภาคีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน** ศาสตราจารย์ ฟู เจิงไห่ยว และอาจารย์ ดร.พิชญา วิชาวีณกุล

พระราชนัดดา

- ๑๐๒-๑๐๗ **คณะครุศาสตร์:** โครงการวิทยาลัยกำแพงมอเตียล ราชอาณาจักรกัมพูชา รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล และอาจารย์ ดวงมล บางขวด
- ๑๐๘-๑๑๑ **คณะทันตแพทยศาสตร์:** โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.สุจิต พูลทอง
- ๑๑๒-๑๑๕ **คณะวิทยาศาสตร์:** โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ หาญยุทธนาการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผุสดี ปริญญานท์
- ๑๑๖-๑๑๙ **คณะวิทยาศาสตร์:** สัตว์พระราชทาน และสัตว์ที่ได้รับพระราชทานนาม นายศิวัช สุดาเดช
- ๑๒๐-๑๒๕ **คณะวิศวกรรมศาสตร์:** โครงการสะพานข้ามแม่น้ำลาว รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิศ ธงทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล จอกแก้ว
- ๑๒๖-๑๓๑ **คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์:** โครงการพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอัมพวา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรินทร์
- ๑๓๒-๑๓๗ **คณะสัตวแพทยศาสตร์** ศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร.ชลลดา บุรณกาล
- ๑๓๘-๑๓๙ **สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี** รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.คณิตศักดิ์ อรวีระกุล
- ๑๔๐-๑๔๓ **พระบรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ** รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมมานนท์
- ๑๔๔-๑๔๕ **บรรณานุกรม**
- ๑๔๖-๑๔๗ **คำขอบคุณ**

ความนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชจริยวัตร
ใฝ่รู้เป็นอย่างยิ่ง สนพระราชหฤทัยในวิชาความรู้ต่าง ๆ มาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ โดยเฉพาะในช่วงที่ทรงศึกษาปริญญาตรี
ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงพระอดุสหาหะ รับผิดชอบ และตรงต่อเวลาในทุกวิชาที่ทรงศึกษา
ทรงพระอารมณ์ขัน ทรงเป็นกันเอง และทรงพระเมตตา ทรงเป็นพระปิยราชกุมารี

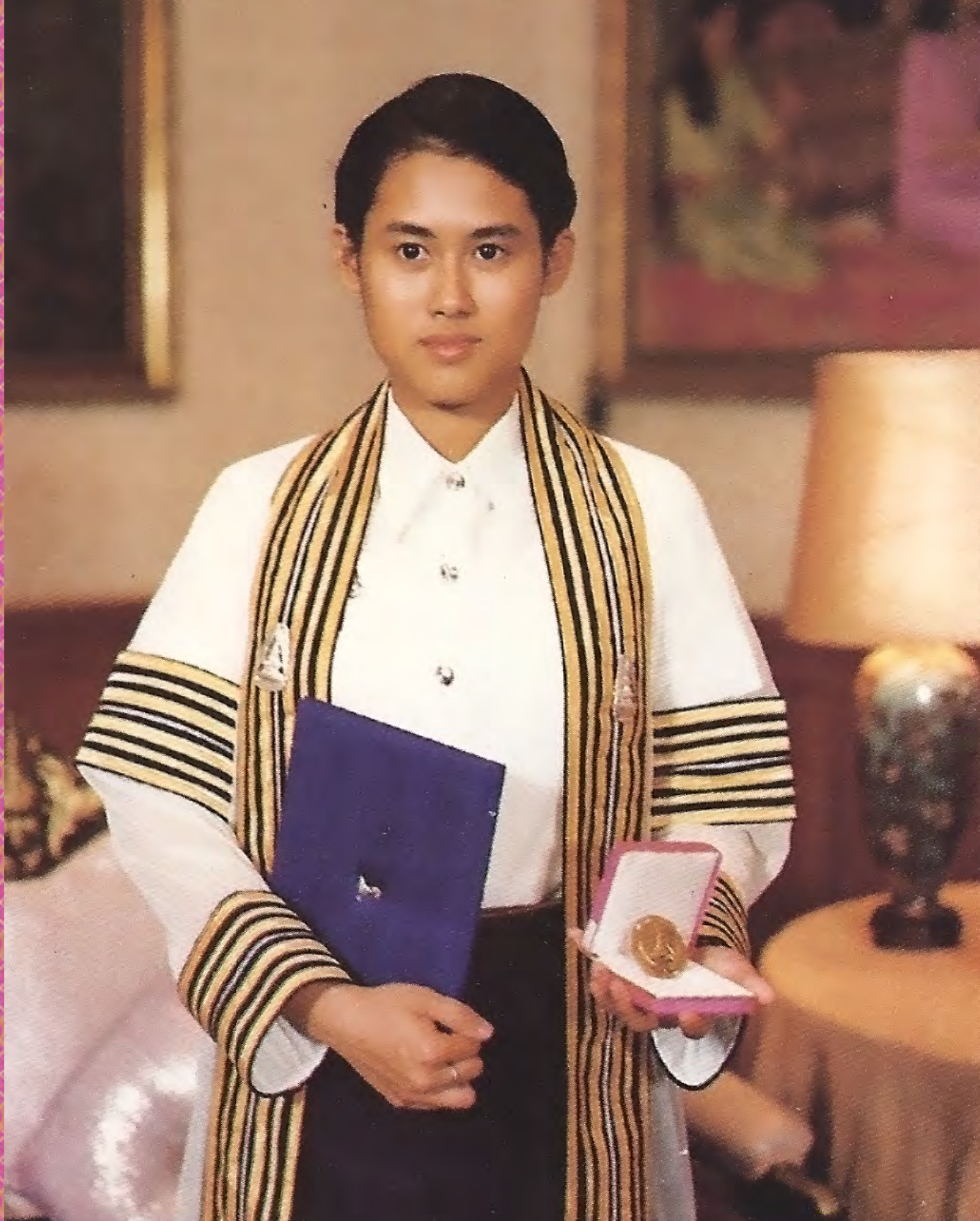
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นเอตทัคคะ ยอดเยี่ยมทั้งด้านการศึกษา การอ่าน ภาษา และดนตรี
และทรงเป็นพหูสูต สนพระราชหฤทัยในวิชาการและเทคโนโลยีเก่าใหม่สาขาต่าง ๆ ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ตราบกระทั่งทุกวันนี้
ทรงมีความมุ่งมั่น เอาใจจริงเอาใจ และรับผิดชอบในทุกพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติเพื่อประชาชนและประเทศชาติ
เป็นที่ประจักษ์ในดวงใจของชาวจุฬาฯ ทุกคน ดังปรากฏความงดงามในพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจ พรรณนาอยู่
ในดวับทต่าง ๆ ที่เรียงร้อยขึ้นจากดวงใจทั้งหลายของชาวจุฬาฯ ผู้มีโอกาสเข้าเฝ้า รับใช้ถวายงาน ทั้งหมดล้วนเป็นดวงใจที่
เปี่ยมไปด้วยความจงรักภักดี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็น พระบรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ ที่ทรงพระปรีชาญาณ ทรงพระ
มหากรณา ทรงเป็นบวรรัตนแห่งจุฬาฯ ทรงพระปัญญาอรอบรู้ และทรงประสานวิทยากรและเทคโนโลยีเก่าใหม่ บูรณาการ
ขึ้นเป็นคุณอันไพศาลยิ่ง สมกับทรงเป็นเจ้าของในสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นที่พึ่งของราษฎรและประเทศชาติ

ในการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนฯ หนังสือเล่มนี้ได้ออกแบบชุดสีขึ้น ประกอบด้วยสี ๖ สี ได้แก่ สีชมพู สีแสด
สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงินคราม และสีม่วง โดย**สีชมพูใช้กับบทที่ ๑ พระปรีชาญาณ** ที่สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงงานการศึกษา
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีสีชมพูเป็นสีประจำมหาวิทยาลัย **สีแสดใช้กับบทที่ ๒ พระมหากรณา** พระราชทานพระ
บรมราโชวาทแก่บัณฑิตจุฬาฯ ที่สว่างไสวตั้งสีแห่งดวงพระอาทิตย์ที่เจิดจ้า **สีเหลืองใช้กับบทที่ ๓ เฉลิมราชกุมารีสิรินธร**
ที่ทรงคุณอันไพศาล สมเป็นเจ้าฟ้าในสถาบันพระมหากษัตริย์ **สีเขียวใช้กับบทที่ ๔ พระบวรรัตนแห่งจุฬาฯ** ทรงบำเพ็ญ
พระราชกรณียกิจด้วยเอาพระราชหฤทัยใส่ ยังความสำเร็จอันประเสริฐ บังเกิดเป็นประโยชน์อันผลแตกผล แบ่งบาน
ดังต้นไม้ใหญ่แผ่พุ่มใบสีเขียวอันชุ่มชื้นให้ความร่มเย็นแก่โลก **สีน้ำเงินครามใช้กับบทที่ ๕ พระราชดำริ** ในโครงการ
พระราชดำริต่าง ๆ มีความกว้างใหญ่ไพศาล กว้างขวางดังท้องฟ้าผืนใหญ่สีฟ้าเงินคราม **สีม่วงใช้กับบทที่ ๖ พระบรม**
ราชกุมารีศรีจุฬาฯ สีม่วงเป็นสีวันพระราชสมภพ สีม่วงเป็นสีแห่งความลึกลับ หยั่งลงไปได้ไม่รู้จบ ดังพระคุณแห่งองค์
สมเด็จพระเทพรัตนฯ ที่ทรงเป็นพระมิ่งขวัญกำลังใจและสิริอันสูงสุด

พร : ปรีชานาน

พระปริธานาน

การศึกษา

บันทึกจากประสบการณ์ โดย

อาจารย์แม่ธีวุดัตยา (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ณ บางช้าง)
ประธานหอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิววรรณ ศิลพัชรนันท์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ พนมพร สุรพงศ์
โรงเรียนทวิธาภิเศก

พระราชจริยวัตรของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธร)
ในช่วงที่ทรงศึกษาปริญญาตรีที่คณะอักษรศาสตร์ และปริญญาโทสาขาภาษาบาลี-สันสกฤต บัณฑิตวิทยาลัย
และตลอดระยะเวลาที่ทรงดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์ของชมรมบาลี-สันสกฤต
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทุกคนควรน้อมนำมาเป็นแบบอย่าง คือ

ความรู้

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นผู้ใฝ่รู้อย่างยิ่ง ขณะทรงศึกษาในชั้น
ปริญญาตรี ทุกปี มีได้ทรงเรียนเฉพาะวิชาที่กำหนดตามหลักสูตร เช่น
วิชาเอกประวัติศาสตร์ และวิชาโทบาลี-สันสกฤต แต่ทรงขอเข้าเรียนวิชา
ต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายวิชาตามที่สนพระราชหฤทัย ซึ่งรวมถึงวิชาใน
ระดับปริญญาโทของคณะอักษรศาสตร์ด้วย และยังสนพระราชหฤทัย
การศึกษาวชิราในคณะอื่นๆ เช่น วิชาการอ่านและแปลภาพถ่ายทาง
อากาศที่ทรงขอศึกษาเป็นพิเศษจากคณะวิศวกรรมศาสตร์

และวิชาการจัดทำแผนที่ สอนโดย Professor Dr. Ulrich Freitag
ผู้เชี่ยวชาญวิชาการแผนที่จากมหาวิทยาลัย Frei University เบอร์ลิน
ซึ่งรัฐบาลเยอรมันเป็นผู้ส่งมาให้การสนับสนุนการจัดทำแผนที่ของกรม
แผนที่ทหาร และอาจารย์ยังมาช่วยสอนให้ภาควิชาภูมิศาสตร์อีกด้วย
อึ้ง ความรู้ด้านแผนที่นี้พระองค์ได้ใช้ประโยชน์ในการตามเสด็จเยี่ยม
พื้นที่ชนบทห่างไกลและใช้ประโยชน์ในโครงการพระราชดำริต่างๆ
และในโอกาสที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินเยือนเมืองเบอร์ลิน
ยังโปรดเกล้าฯ ให้อาจารย์ Freitag มาเฝ้าอยู่เสมอมา

ในการศึกษาระดับปริญญาโท นอกจากศึกษาที่สาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤตแล้ว ยังได้ทรงศึกษาสาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออกที่มหาวิทยาลัยศิลปากรด้วย หลังจากจบปริญญาโทก็ยังทรงศึกษาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน เช่น ทรงศึกษาการแปลคัมภีร์ภาษาบาลีกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐานิสร์ ขาครัดพงศ์ ระยะเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ยังได้ทรงศึกษาภาษาต่างๆ เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เช่น ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ในบางกรณีที่ต้องการศึกษารายละเอียด โดยเฉพาะ เช่น ภาษาและวัฒนธรรมจีน ก็เสด็จไปทรงศึกษาที่ประเทศจีนในช่วงหนึ่ง อีกทั้งได้ทรงศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับปริญญาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ ด้วยคะแนนยอดเยี่ยมอันดับหนึ่ง

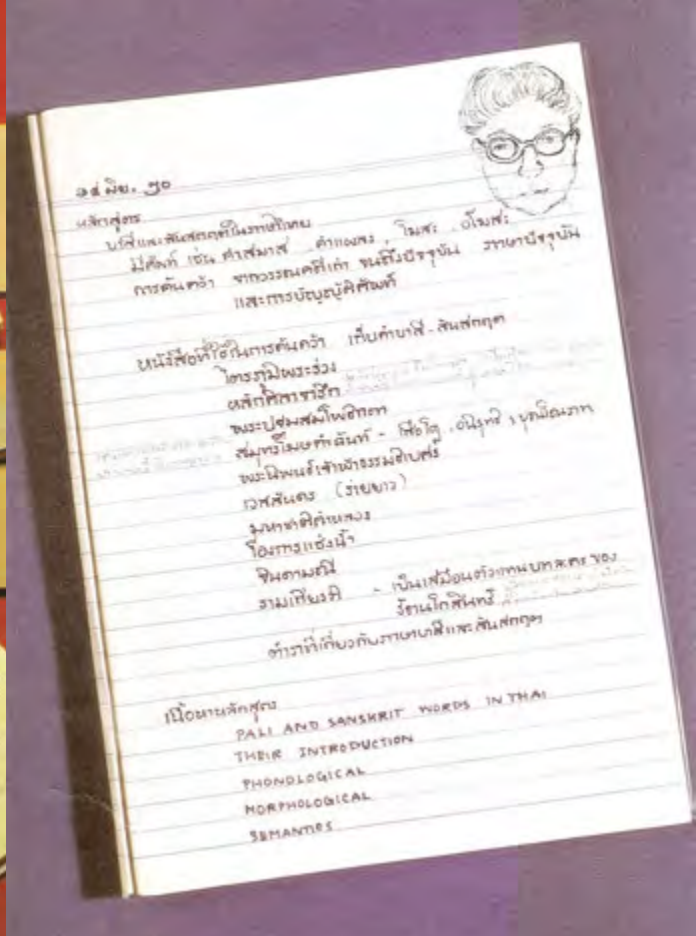
ความใฝ่รู้ของพระองค์มิได้อยู่เพียงการที่ทรงศึกษาหลาย ๆ อย่าง แต่ละอย่างนั้นทรงศึกษาอย่างลึกซึ้ง และสนพระราชหฤทัยในการวิเคราะห์เจาะลึกข้อความรู้ต่างๆ ดังเห็นได้จากวิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต เรื่อง **“ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท”** ซึ่งทรงค้นคว้าหลักฐานจากคัมภีร์ต่างๆ อย่างละเอียดและทรงวิเคราะห์อย่างลุ่มลึก และจากปาฐกถาเรื่อง **“มหากาถะในฐานะวรรณคดีสำคัญของโลก”** ที่ทรงบรรยายในการประชุมวิชาการเรื่อง **“มหากาพย์มหากาถะ: ความสัมพันธ์ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย”** ซึ่งสาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต ภาควิชาภาษาตะวันออก และชมรมบาลี-สันสกฤต ได้จัดขึ้นเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ในการบรรยายนั้น ทรงสามารถนำเรื่องราวอันมากมายและซับซ้อนของคัมภีร์มหากาถะมาบอกเล่าด้วยภาษาที่ง่ายและการลำดับความเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพรวมของเนื้อหาและคุณค่าของคัมภีร์นี้ อย่างชัดเจน

ความมุ่งมั่น เอาจริงเอาจัง และรับผิดชอบ

ทุกวิชาที่ทรงศึกษา ทรงมีความมุ่งมั่น เอาจริงเอาจัง และรับผิดชอบอย่างยิ่ง ตลอดช่วงที่ทรงศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) พระองค์ต้องตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับงานพัฒนาชนบทและการเยี่ยมเยียนราษฎรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศอยู่เสมอ ทำให้ทรงไม่มีเวลาเรียนเหมือนคนอื่น แต่พระองค์ก็มีวิธีการจัดการที่ทำให้พระองค์สามารถติดตามการเรียนได้อย่างต่อเนื่องคือ ให้คนมาบันทึกเทปการบรรยายของอาจารย์ทุกวิชาที่ไม่ได้ทรงเข้าเรียนเพื่อนำไปฟังในระหว่างเสด็จเดินทาง ทรงตรัสเรียกเทปที่ทรงฟังนี้ว่า **“เทปอาจารย์”** ขณะเดียวกันก็ทรงทำรายงาน การบ้านทุกอย่างอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง ยิ่งทรงตระหนักว่าพระองค์ไม่ทรงมีเวลาเรียนเหมือนคนอื่น จึงทรงทำรายงานและการบ้านให้เสร็จโดยเร็วแต่เนิ่น ๆ ไม่รอส่งตอนใกล้วันกำหนด และไม่เคยขอเลื่อนเวลาการส่งงาน

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อนๆ ปรกติอาจารย์ทุกท่านจะตรงต่อเวลามาก ครั้งหนึ่งในชั่วโมงเรียนรวมของอาจารย์ บุษกรกาญจนจारी อาจารย์มาช้าเป็นครั้งแรก นิสิตที่นั่งรออยู่หน้าห้องคุยกันเสียงดังจนไม่มีใครสังเกตเห็นว่า กระดานดำที่ซักขึ้น-ลงได้ทั้ง ๒ บาน มีลายมือของอาจารย์ที่สอนรุ่นพี่ ในชั่วโมงก่อนหน้าอยู่เต็มกระดานสมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ ขึ้นไปบนยกพื้นหน้าห้อง และทรงลบกระดานจนสะอาด เพื่อนนิสิตมองด้วยความตกใจและละอายมาก เมื่อทรงลบกระดานเสร็จแล้วอาจารย์ยังไม่มา เพื่อน ๆ จึงเริ่มเก็บข้าวของจะออกจากห้อง บ้างก็จะไปสยามสแควร์ บ้างก็จะไปศาลาพระเกียรติพระองค์รับสั่งเสียงดังว่า **“เพื่อนๆ อย่าเพิ่งไป รออาจารย์ก่อน เดี่ยวเราไปโทรหาอาจารย์”** ทรงรีบเร่งออกจากห้อง สักพักทรงกลับเข้ามา รับสั่งว่า **“อาจารย์กำลังมา อาจารย์ไม่คอยสบาย”** เพื่อนนิสิตจึงกลับเข้ามานั่งรออาจารย์ และได้เรียนตามปรกติ จึงทรงเป็นตัวอย่างแก่เพื่อนๆ เมื่อเรียนจบออกไปเป็นครูว่า สิ่งแรกที่สอนนักเรียน คือ ก่อนออกจากห้องเรียน ให้ลบกระดานให้สะอาด

การร่วมพัฒนาคณะ:

ครั้งหนึ่ง ทางคณะฯ มีกิจกรรมให้บัณฑิตร่วมกันพัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงอาหาร ซึ่งขายอาหารราคาถูกจานละ ๑๐ บาท สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงร่วมกิจกรรมนี้ โดยใช้จอบมาพินดินเพื่อปรับพื้นที่ และภูมิทัศน์

ความตรงต่อเวลา

การเข้าชั้นเรียนให้ทันเวลาเป็นเรื่องสำคัญ ในช่วงปี ๓ และ ปี ๔ การเลือกเรียนวิชาเอกและวิชาโทของนิสิตจะแตกต่างกันมาก ดังนั้นเมื่อหมดชั่วโมงเรียนวิชาหนึ่งจะต้องยกย่องไปเรียนวิชาต่อไปอีกตึกหนึ่งทันที เพื่อนๆ จึงมักวิ่งสวนกันกับ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ซึ่งทรงวิ่งสวนมาเพื่อไปเรียนให้ทันเวลาเช่นกัน ใน “เส้นทางวิ่งเรียน” คือ ทางเดินยกพื้น หลังคาคลุม ที่มีบันไดพญานาค ระหว่างตึก ๑ (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์) กับ ตึก ๒ (อาคารมหาชิราวุธ) คณะอักษรศาสตร์

การรู้ชื่ออย่างคุ้มค่า

ในสมัยนั้น ในห้องโถงกลาง ตึกเทวาลัย ๑ คณะอักษรศาสตร์ (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ ในปัจจุบัน) มีโต๊ะใหญ่ข้างละ ๔ ตัว วางไว้ให้นิสิตนั่ง พวกเรานั่งอยู่ทางขวามือของประตูโถงกลาง มีโต๊ะหนึ่งเป็นที่นั่งของกลุ่มเรียนเก่งที่เพื่อนๆ แอบเรียกว่า “ทีมชาติ” บางครั้ง สมเด็จพระเทพรัตนฯ ก็เสด็จมาประทับที่โต๊ะนี้ ส่วนทีม “คุยเก่ง” นั่งอยู่โต๊ะติดกัน วันหนึ่งหลังเลิกเรียน ทั้งห้องโถงไม่มีใครอีกนอกจากนิสิตที่มาเก็บของกลับบ้าน มีแฟ้มที่ไม่มีชื่อเจ้าของ วางอยู่บนโต๊ะของทีม “คุยเก่ง” เมื่อเปิดดูข้างในพบว่าเจ้าของใช้ดินสอจดคำบรรยายวิชาเรียน อ่านแล้วน่าจะเป็นของเพื่อนรุ่นเดียวกัน จึงเก็บกลับบ้านมาเปิดหาชื่อเจ้าของเพื่อส่งคืน จึงทราบว่าเป็นแฟ้มของสมเด็จพระเทพรัตนฯ เพราะทรงนำด้านหลังของกระดาษหมายกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินนำมาใช้จดคำบรรยายวิชาเรียน

ความเป็นกันเอง

ในช่วงเช้าและเย็น นิสิตอักษรศาสตร์มักตั้งแถวรับและส่งเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนฯ ที่ระเบียบทางเดินที่เชื่อมระหว่างตึกเทวาลัย ๑ และ ๒ (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ และอาคารมหาชิราวุธ ในปัจจุบัน) จนพระองค์ท่านรับสั่งว่า ไม่ต้องมาตั้งแถวรับเพราะมาทุกวัน

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงปฏิบัติพระองค์เยี่ยงนิสิตทั่วๆ ไป ทรงมีพระอภัยค้ายไมตรีและพระเมตตาต่อเพื่อนๆ อย่างดียิ่ง แม้จนทุกวันนี้ พระองค์ยังทรงพระกรุณาให้เพื่อนๆ หรือ “พระสหาย” มีโอกาสเข้าเฝ้า และถวายงานในโอกาสต่างๆ อันควร

ความเมตตาผู้ออกร

ช่วงที่ทรงศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๒ ถึงช่วงฤดูหนาวซึ่งปีนั้นอากาศหนาวมาก อาจารย์และนิสิตใส่เสื้อกันหนาวสีสวยกันโดยทั่วไป วันหนึ่ง สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จผ่านทางเชื่อมระหว่างตึกเทวาลัย ๒ ตึก ในสมัยนั้น อนุญาตให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขายขนมได้ ทรงสังเกตเห็นลูกสาวแม่ค้าที่อายุประมาณ ๕-๖ ขวบของแม่ค้าคนหนึ่งทรงอุดหนุนซื้อของทุกวัน ไม่ได้ใส่เสื้อกันหนาว วันรุ่งขึ้นได้ทรงนำเสื้อกันหนาวมาพระราชทาน เรื่องนี้ผู้เขียนประทับใจมาก รู้สึกได้เลยว่าพระองค์ทรงมีพระราชจริยวัตร สัมกับเป็นเจ้าฟ้าในสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นที่พึงของราษฎร ทรงมีสายพระเนตรที่เห็นความทุกข์ยากของราษฎรมากกว่าคนทั่วไป และมีได้ทรงพระเมตตาเพียงในพระราชหฤทัย แต่ได้ทรงลงมือกระทำความช่วยเหลือในทันที ความเมตตาเอื้ออาทรของพระองค์ยังได้แผ่ปกปักษ์รักษาไปถึงครูบาอาจารย์ เช่น คุณแลอาจารย์ที่เจ็บป่วย เป็นต้น

ทุกครั้งที่เสด็จกลับจากการตามเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงมีของมาพระราชทานพระอาจารย์และเพื่อนๆ เสมอ ในชั้นปีที่ ๑ พระองค์ตามเสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ทรงมีท้อดองมาพระราชทานเพื่อนๆ ในช่วงชั่วโมงเรียนรวมตอนบ่ายจนถึง ๔ โมงเย็น ทุกคนรีบออกจากห้อง พระองค์รับสั่งเสียดังว่า “อย่าเพิ่งไป เรามีท้อมาฝาก” ทรงรีบออกจากห้องเรียน ไปหยิบท้อดองมาพระราชทานเพื่อนๆ เพื่อนๆ ก็หยิบกัน

คนละลูกสองลูก พระองค์ท่านรับสั่งต่ออีกว่า “**เดี๋ยว รอฟริกกับเกลียว ก่อน อย่าเพิ่งทาน**” พระพี่เลี้ยงรีบนำฟริกกับเกลียวมาถวายเพื่อพระราชทานเพื่อนแต่ไม่ทันแล้ว เพื่อน ๆ พวกกันทานท้องไปหมดแล้ว เหลือแต่ฟริกกับเกลียว

มีครั้งหนึ่งพระองค์เสด็จกลับจากกระยง วันรุ่งขึ้นเสด็จมาเรียน องค์ครักษ์หัวหน้าของตามเสด็จเข้ามาในห้องโถงกลางตึก ๑ พระองค์เสด็จเข้า-ออกห้องพักอาจารย์ และแฉะเข้ามาถามเพื่อน ๆ ว่า “**เห็นอาจารย์..... มั้ย เรามีน้ำปลาผา**” พวกเราเลยทราบบว่า ที่องค์ครักษ์หัวอยู่คือ ขวดน้ำปลา

ในปีที่สมเด็จพระเทพรัตนฯ ตามเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่พระตำหนักทักษิณราชินเวศน์ พระองค์ทรงมีเมล็ดฟักทองเป็นถุงเล็ก ๆ มาพระราชทานเพื่อน ๆ จำได้ว่าเป็นชั่วโมงเรียนรวมวิชาของ อาจารย์ สืบแสง พรหมบุญ พวกเราทำสิ่งที่ไม่ควรทำเป็นอย่างยิ่งคือ ทานเมล็ดฟักทองกันในห้องเรียน

ในช่วงเทศกาลขึ้นปีใหม่ ขึ้นปีที่ ๓ วันหนึ่งสมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จมาพร้อมมณฑลพลาสติกใบใหญ่ ข้างในเป็นพัดสานใบลานอันเล็ก ๆ มีคำว่า “**สวัสดีปีใหม่**” ไรยกากเพชร ทรงยื่นถุงให้เพื่อน ๆ หยิบพัดสานคนละอัน พร้อมกับรับสั่งว่า “**ของขวัญปีใหม่**” และทรงอธิบายว่า “**ช่วยเขาซื้อสังสาร คนทำเป็นภริยาเจ้าหน้าที่วังที่บางปะอิน**”

ครั้งหนึ่ง เพื่อนคนหนึ่งไม่สบายมากต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล เพื่อน ๆ ที่ไปเยี่ยมเห็นอาการแล้วตกใจมาก และเกรงว่าหากไม่หาย จะเรียนไม่ได้ เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงทราบเรื่อง รับสั่งให้ย้ายมารักษาตัวที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ทรงรับเป็นคนไข้ในพระราชานุเคราะห์ มีรับสั่งให้นางสนองพระโอษฐ์ไปเยี่ยมและกราบทูลฯ ให้ทรงทราบโดยตลอด เพื่อนรับการรักษาอยู่นานจนหายเป็นปกติและกลับมาเรียนได้ ทรงพระเมตตาตลอดเวลาที่เพื่อนป่วย ทรงเป็นธุระให้ถ่ายเอกสารทุกวิชาไว้ให้ เมื่อเพื่อนหายป่วยและกลับมาเรียน จึงได้ใช้เอกสารเหล่านั้นทุกวิชา และเพื่อนคนนี้ได้จบการศึกษาในระยะเวลาต่อมา

ความกตัญญู

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงมีความกตัญญูสูงยิ่ง ทรงริเริ่มให้มีพิธีรดน้ำเนื่องในวันสงกรานต์เพื่อแสดงความกตัญญูแด่อาจารย์อาวุโสของสาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต อันเป็นเหตุให้มีการจัดตั้งชมรมบาลี-สันสกฤตขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ พระองค์ได้เสด็จมาพระราชทานน้ำสงกรานต์แด่อาจารย์อาวุโสเป็นประจำมิได้ขาดจนถึงปัจจุบัน เมื่ออาจารย์อาวุโสหลายท่านได้ล่วงลับไปตามลำดับ พระองค์ก็มีพระราชดำริให้มีการเพิ่มกิจกรรมการสวดและการถวายสังฆทานแด่พระภิกษุสงฆ์ เพื่ออุทิศกุศลแด่อาจารย์อาวุโสที่ล่วงลับทุกท่าน

ในงานพระราชทานน้ำสงกรานต์ทุกปี นอกจากการพระราชทานและรดน้ำแล้ว อาจารย์อาวุโสแต่ละท่านได้กราบทูลถวายพระพรเป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต และโปรดให้มีการเสนาบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี ในช่วงปีแรก ๆ เป็นการเสนาบทความโดยอาจารย์อาวุโส ต่อมาได้มีพระราชดำริให้สมาชิกของชมรมฯ และอาจารย์ที่มีอาวุโสน้อย เช่น อาจารย์ที่จบมาใหม่ ๆ ได้เสนาบทความด้วยซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อยนำเสนอ พระองค์ก็ทรงฟังและจดเรื่องที่ทรงฟังด้วยความสนพระราชหฤทัย ข้อนี้เป็นพระอุปนิสัยอีกอย่างที่ดีควรถือเป็นแบบอย่าง กล่าวคือ ถือว่าทุก ๆ เรื่องเป็นสิ่งเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็มีพระเมตตาสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการในทุก ๆ โอกาสและแก่ทุก ๆ คน

กิจกรรมในงานรดน้ำอาจารย์อาวุโสเนื่องในวันสงกรานต์ซึ่งทุกคนจดจ่อรอคอยคือ การตรัสเล่าเรื่องตามพระราชอัธยาศัย ส่วนใหญ่ได้ตรัสถึงการเสด็จไปประเทศต่าง ๆ ตรัสถึงสิ่งที่ทรงพบเห็นและข้อที่ทรงสังเกตซึ่งนำมาเทียบมาพิจารณาหรือปรับใช้กับบ้านเมือง พระราชดำรัสตรัสเล่านี้ทำให้ทราบว่าพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลโดยเฉพาะในด้านการศึกษาแก่ประเทศต่าง ๆ เป็นอันมาก เช่น ได้ทรงสนับสนุนการศึกษาแก่โรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดารของประเทศจีน รวมทั้งการศึกษาในประเทศกัมพูชาและลาว ขณะเดียวกันก็ทรงทำประโยชน์แก่การศึกษาของประเทศไทยนานัปการ โดยเฉพาะในด้านการสร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนการศึกษาเรียนรู้ การจัดสรรทุนให้นักเรียนนิสิตนักศึกษาไปศึกษาต่อในประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

กีฬาน้องใหม่

การเล่นกีฬาของน้องใหม่เป็นความทรงจำที่ดีอีกเรื่องหนึ่ง นิสิตแต่ละคนก็อยู่ในกลุ่มกีฬาต่างๆ เช่น วิ่งเปี้ยว แשרบอล ฯลฯ ทำให้เพื่อนๆ สนุกสนมสามัคคีกัน ทรงชักเย่อกับเพื่อนๆ จนทรงล้มลุกคลุกคลานไปตามกันอย่างสนุกสนาน

พระอารมณั้ขัน

ในการตรัสหรือบรรยายในที่ต่างๆ สมเด็จพระเทพรัตนฯ มักตรัสเล่าโดยมีเรื่องชวนขำสอดแทรกตลอด เรื่องชวนขำเหล่านั้นมาจากมุมมองที่คมคาย และมีข้อชวนคิดด้วยในตัว รวมทั้งแสดงพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถ ไหวพริบปฏิภาณของพระองค์

ในสมัยเรียน เมื่อถึงชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษ นิสิตต้องมาเรียนที่ตึก ๓ ซึ่งเป็นอาคาร ๒ ชั้น มีถนนคั่นอยู่ (ปัจจุบันคือ ลานกว้างหน้าตึกบรมราชกุมารี) วันหนึ่งพระองค์เสด็จมาถึงตึก ๓ แล้วรับสั่งกับเพื่อนๆ ว่า “วันนี้ เกือบเอาชีวิตไม่รอด” ทุกคนตกใจ ทูลถามว่าเกิดอะไรขึ้น รับสั่งว่า “กำลังข้ามถนนมา ข้ามมาได้คนเดียว มีรถขับมาเร็วมาก เกือบชนดีที่ข้ามมาทัน” ทรงข้ามมาได้พระองค์เดียว พระพี่เลี้ยงและองครักษ์ยังอยู่อีกฝั่งถนน ทราบภายหลังว่าคนที่ขับเป็นนิสิตชายคณะเพื่อนบ้าน เขาบอกว่าไม่ทราบว่าพระองค์

ความเป็นผู้มีอารมณ์ขันที่มาจากมุมมองเชิงบวก ประกอบกับความเมตตา ทำให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ความเป็นผู้ให้ความสุขแก่ทุกคนในทุกโอกาส

พระปรีชาญาณ

การอ่าน

โลกคือมณเฑียรแก้ว โภคา
ห้องหับสรรพโพรส เลิศแล้ว
หนังสือประดุจประแสงทวาร ไชยสู์ ห้องนบ
จักพบรัตนแก้ว ก่องแก้ว วิทยา

โคลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บทนี้ เป็นโคลงที่พระราชทานให้แก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เพื่อตีพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกสัปดาห์ห้องสมุด โคลงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสนพระราชหฤทัยในการอ่าน และทรงเล็งเห็นคุณค่าของหนังสือ และเป็นโคลงยอดนิยามที่ห้องสมุดต่างๆ ได้นำไปเป็นคำขวัญ และพิมพ์เผยแพร่ (ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์สกุล, ๒๕๕๒: ๑๗)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยบริการ

ความสนพระราชหฤทัยในกิจการห้องสมุด

ความสนพระราชหฤทัยในห้องสมุด และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด มีมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เมื่อครั้งยังทรงศึกษาอยู่ที่โรงเรียนจิตรลดา ได้ทรงเป็นกรรมการห้องสมุด ได้ทรงเขียนเล่าเรื่องนี้ไว้ว่า "...ข้าพเจ้าเป็นกรรมการห้องสมุด ได้ช่วยครูบรรณารักษ์ (ครูมัทนียา) ในการจัดวางกฎเกณฑ์ของห้องสมุด เช่นกำหนดการยืมหนังสือ ข้อปฏิบัติในห้องสมุด ทำบัตรประจำตัวนักเรียนที่มาใช้ห้องสมุด อัตราค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ส่งหนังสือคืนตามกำหนด ได้ปฏิบัติหน้าที่ทวงหนังสือ ได้ทวงอาจารย์ใหญ่ด้วย..." (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ๒๕๓๓: ๕๗๔)

พระองค์ท่านยังได้ทรงแสดงทัศนะเกี่ยวกับห้องสมุดไว้ว่า "...ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เราแก้ปัญหาวิเคราะห์วิจารณ์ให้รู้สิ่งอันควรรู้ อันชอบธรรมชอบด้วยเหตุผลได้..." (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ๒๕๒๑: ๒๘๗) จากการที่ทรงตระหนักว่าห้องสมุดเป็นสถาบันสำคัญยิ่งต่อการศึกษา ค้นคว้า ต่อการพัฒนาบุคคล และสังคม จึงทรงสนับสนุนกิจการห้องสมุดเป็นอย่างดี ทรงพระกรุณาฯ รับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยไว้ในพระราชูปถัมภ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นนักอ่าน และโปรดหนังสือมาก ทรงรวบรวมหนังสือทั้งที่ทรงซื้อเอง และที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายไว้ในห้องสมุดส่วนพระองค์ และเมื่อพระสหายทราบข่าวเรื่องห้องสมุดส่วนพระองค์นี้ ก็ล้อพระองค์ท่านว่า ยังไม่ทรงลืมนิเวศบรรณารักษ์หรือ ถึงกับทรงจัดห้องสมุดด้วยพระองค์เอง พระองค์ท่านรับสั่งว่ามีผู้ช่วย พระองค์ท่านทำหน้าที่ผู้ตรวจการท่านนั้น (ปรจเรจิต อินทุจันทรียง ๒๕๒๑:๒๔) ห้องสมุดส่วนพระองค์นี้มีหนังสือที่มีคุณค่ามากมาย และเป็นทั้งชื่นชมของบรรดานักวิชาการ พระสหาย และบุคคลที่เข้าชมว่าเป็นแหล่งหนังสือที่หายากและครอบคลุมเนื้อหาอย่างกว้างขวาง จากการที่หนังสือและสื่ออื่นๆ ที่อยู่ในห้องสมุดส่วนพระองค์เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ห้องสมุดได้ย้ายและขยายมาหลายครั้ง ปัจจุบันอยู่ที่อาคารชัยพัฒนาในสวนจิตรลดา และกำลังจะมีการก่อสร้าง “ห้องสมุดในฝัน” ที่พระองค์ทรงเรียก เมื่อเล่าพระราชทานผู้เขียนครั้งแรกในงานเลี้ยงรับรอง วันพระราชทานปริญญาบัตร เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และอีกครั้งเมื่อวันที่เสด็จฯ ทรงบาตรในโอกาสวันสถาปนาคณะอักษรศาสตร์ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ทรงเล่าว่า ห้องสมุดในฝันนี้ จะมีถึง ๑๐ ชั้น และขณะนี้ออกแบบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เตรียมการก่อสร้างที่วังสระปทุมต่อไป

พระมหากษัตริย์คุณต่อห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเทพรัตนฯ เมื่อครั้งยังทรงศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะจัดห้องประทับไว้ที่ชั้นสอง ตึกอักษรศาสตร์หนึ่ง (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ ในปัจจุบัน) ทรง “เข้าห้องสมุด” ทั้งหอสมุดกลาง ซึ่งอยู่ที่ตึกอักษรศาสตร์สอง และห้องสมุดคณะซึ่งอยู่ที่ตึกอักษรศาสตร์หนึ่ง ชั้นเดียวกับห้องประทับ ในครั้งนั้นเสด็จมาห้องสมุดคณะบ่อยๆ ทรงจำเจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้ทุกคน และมักพระราชทานขนมมาให้เจ้าหน้าที่รับประทานอยู่เนืองๆ (สุปริญา ลูติตานนท์ สัมภาษณ์) สำหรับห้องสมุดคณะ หรือขณะนี้คือ ศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมนานอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะคอลเลกชันหนังสือหายากที่สนพระราชหฤทัย

นอกจากนั้น ในการเรียนอาจารย์จะแนะนำแหล่งค้นคว้าภายในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ด้วย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ อาจารย์ ปิยนาด (ศาสตราจารย์ ดร.ปิยนาด บุนนาค) ได้นำนิสิตที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์เยี่ยมชมนุญแจเอกสารประเทศไทย ซึ่งขณะนั้นอยู่ที่คณะรัฐศาสตร์ มี ดร.สารสิน วีระผล เป็นผู้อำนวยการในขณะนั้น

เมื่อมีการก่อตั้งสถาบันวิทยบริการตามพระราชกฤษฎีกา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยรวมหน่วยงานที่ให้บริการ ๓ หน่วยงานเข้าด้วยกัน สมเด็จพระเทพรัตนฯ ยังทรงให้ความสนพระราชหฤทัยกับห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์ฯ อย่างสม่ำเสมอ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมสถาบันวิทยบริการเป็นการส่วนพระองค์ มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ชินธุ ดันตวิรัตน์ เป็นผู้ถวายการต้อนรับและนำชม

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ สถาบันวิทยบริการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา คือ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง “ฉันชอบอ่านหนังสือ” ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มีนาคม-๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ นอกจากนั้นยังได้พระราชทานพระราชานุญาตให้ผู้เขียนเข้าเฝ้าฯ เป็นการส่วนพระองค์ ในวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อขอพระราชทานสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องหนังสือและห้องสมุด ทั้งยังเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ ที่ได้ทรงนำชมห้องสมุดส่วนพระองค์อีกด้วย (พิมพ์ร่ำไพบ ประมสมิทธิ์ ๒๕๓๔)

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอศิลปวิทยนิทรรศน์ และทรงทอดลงสีบค้นข้อมูลจากเครือข่ายห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ Chulalinet นับได้ว่าเป็นการเปิดตัวเครือข่ายเป็นทางการ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้เสด็จฯ ทรงเปิดงานนิทรรศการภาพเขียนฝีพระหัตถ์ ณ หอศิลปวิทยนิทรรศน์ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าฯ ถวายห้องสมุดดิจิทัลจุฬาลงกรณ์ฯ พร้อมเครือข่ายสื่อสารวิงด้วยความเร็วสูง แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา และทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนฯ ในโอกาสคล้ายวันพระราชสมภพ

นับตั้งแต่ผู้เขียนดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน ได้เสด็จพระราชดำเนินมายังอาคารมหาธีรราชานุสรณ์ ๓ ครั้งด้วยกัน ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดดนตรีไทย ห้องสมุดดนตรีไทยนี้เป็นโครงการของมหาวิทยาลัยจัดสร้างขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนฯ ในการทำนุบำรุงรักษาและอนุรักษ์วิชาการดนตรีไทย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเก็บข้อมูลทางดนตรี เมื่อแรกตั้งอยู่ที่ชั้น ๓ สถาบันวิทยบริการ ปัจจุบันย้ายไปอยู่ที่ชั้น ๒ อาคารศิลปวัฒนธรรม ครั้งที่ ๒ ในปี

พ.ศ. ๒๕๓๓ สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารมวงษาศิราษสนิท เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ชั้น ๖ ในศูนย์มรดกภูมิปัญญาจุฬาฯ อาคารมวงษาศิราษสนิทเป็นห้องนิทรรศการถาวรที่จัดแสดงพระประวัติ พระกรณียกิจในด้านต่างๆ พระนิพนธ์ สิ่งของเครื่องใช้ สื่อมัลติมีเดีย และหนังสือที่ระลึกจากการจัดงาน ๒๐๐ ปี คล้ายวันประสูติพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราษสนิท พระราชโอรสองค์ที่ ๔๙ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ทรงได้รับการประกาศยกย่องจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้ทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก สาขาปราชญ์และกวี ในโอกาสนี้ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรภายในห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถ และได้มีพระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับหนังสือหายาก และคุณค่าของหนังสือเหล่านั้นอีกด้วย

ครั้งที่ ๓ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์สัมพัทธ์วัฒนธรรมจีน สถาบันฯ ขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ทรงเยี่ยมชมหอสมุดกลางอีกด้วย

เทพอาจารย์ : ทรัพย์ากรทรงคุณค่า

เทพอาจารย์ เป็นคำที่สมเด็จพระเทพรัตนฯ ได้ทรงเรียกอาจารย์ที่พูดในเทพ เป็นคำสมานของคำว่า เทพ กับ อาจารย์ ทรงเห็นว่า “...การเรียนรู้ด้วยเทพอาจารย์นั้น ไม่สนุกเหมือนเรียนกับอาจารย์จริงๆ ถามก็ไม่ได้ไม่เห็นภาพ ไม่เห็นกระดาน...” (สมเด็จพระเทพรัตนฯ ๒๕๓๓: ๖๕๓) การที่ต้องมีเทพอาจารย์นี้ เนื่องจาก สมเด็จพระเทพรัตนฯ ต้องตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปต่างจังหวัด ทำให้ไม่ทรงสามารถมาเรียนที่คณะอักษรศาสตร์ได้ครบถ้วน ทรงส่งเจ้าหน้าที่มาอัดเทปไปฟัง พระสหายช่วยเก็บเอกสาร ช่วยจดให้ เมื่อทรงสำเร็จการศึกษา เทปบันทึกเสียงเหล่านี้จัดเก็บอยู่ที่ห้องสมุดส่วนพระองค์ เมื่อเสด็จมาทรงเปิดห้องสมุดดนตรีไทย มีพระราชดำริที่จะแปลงเทพอาจารย์ให้อยู่ในรูปดิจิทัล พระราชทานโอกาสให้สถาบันวิทยบริการรับสนองพระราชดำริในการแปลงสื่อ โดยมอบสำเนา

เทพอาจารย์ที่แปลงเป็นแฟ้มข้อมูลดิจิทัลทั้งคอลเลกชันให้สถาบันวิทยบริการ (สำนักรงานวิทยพัทยากร) เก็บรักษา และให้บริการเฉพาะภายในหน่วยงานเท่านั้น ต้นฉบับเทปเสียงได้ถูกละทิ้ง ถวายคืน รวมทั้งเทพอาจารย์ที่แปลงเป็นดิจิทัล และอยู่ที่ห้องสมุดส่วนพระองค์

เนื้อหาของเทพอาจารย์เป็นการบรรยายในรายวิชาต่างๆ ของคณาจารย์ คณะอักษรศาสตร์ เช่น วิชาภาษาไทย AT222 บรรยายโดย ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แย้มนัตดา วิชาประวัติศาสตร์ AH 206 บรรยายโดย ศาสตราจารย์วิลาสวงศ์ พงศบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สืบแสง พรหมบุญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร กาญจนจारी วิชาภาษาอังกฤษ AE 221 บรรยายโดย รองศาสตราจารย์จิตติโสมนัส ศิวะดิษฐ์ AE 203 ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงนพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา เป็นต้น เทปอาจารย์เป็นทรัพยากรความรู้ที่ทรงคุณค่า มีความเป็นเอกลักษณ์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานโอกาสในการสงวนรักษา จัดเก็บ และให้บริการ

รายการอ้างอิง

บรรเจิด อินทุจันทร์ยง, ผู้รวบรวม. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ กรุงเทพฯ : เทพพิทักษ์การพิมพ์, ๒๕๒๑.

พิมพ์รำไพ เปรรมสมิทธิ์. “เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.” วารสารวิทยบริการ ๑๓,๑ (มิถุนายน ๒๕๓๔) ๑-๓.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. “ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า.” ใน เณลิมพระเกียรติ และรวมพระราชนิพนธ์ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐), ๒๘๗. กรุงเทพฯ : มุลนิธิสายใจไทย, ๒๕๒๑.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. “รำลึกถึงเทวาลัยถิ่นอักษร.”

ใน มณีนพพลอยร้อยแสง. ๖๕๓-๖๕๙. กรุงเทพฯ : เจริญทองการพิมพ์, ๒๕๓๓.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. “โรงเรียนจิตรลดา.”

ใน มณีนพพลอยร้อยแสง. ๕๖๒-๕๗๗. กรุงเทพฯ : เจริญทองการพิมพ์, ๒๕๓๓.

ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์สกุล. เทพรัตนบรรณศิลป์. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์, ๒๕๔๒.

สุปรีญา ลุฬิตานนท์. ผู้อำนวยการศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์.

สัมภาษณ์, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘.

พระปรีชาญาณ

ดนตรี

รองศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายนฤทิต จิตรระทาน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม

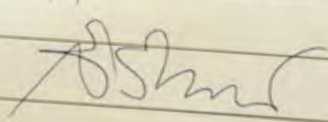
ในกิจการด้านดนตรีไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีบทบาทอย่างสำคัญในการสืบสานและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยังทรงเป็นนิสิต โดยเมื่อทรงเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะอักษรศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ทรงพระกรุณาสมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สจม.) และชมรมดนตรีไทย คณะอักษรศาสตร์ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการฟื้นฟูและการวางรากฐานของการพัฒนากิจการด้านดนตรีไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมั่นคง

ในกิจการด้านดนตรีไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีบทบาทอย่างสำคัญในการสืบสานและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยังทรงเป็นนิสิต โดยเมื่อทรงเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะอักษรศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ทรงพระกรุณาสมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สจม.) และชมรมดนตรีไทย คณะอักษรศาสตร์ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการฟื้นฟูและการวางรากฐานของการพัฒนากิจการด้านดนตรีไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมั่นคง

ในสมัยนั้น แม้จะทรงมีพระราชกิจทั้งด้านการเรียนและการเยี่ยมเยียนราษฎร ยังทรงทุ่มเทเวลาในการศึกษาและฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างจริงจัง รวมทั้งทรงร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชมรม ทรงพระปรีชาสามารถทั้งในด้านขับร้อง การทรงระนาดเอก การทรงซออด้วง และพระราชูนิพนธ์บทร้องเพลงไทย ยิ่งไปกว่านั้นพระจริยวัตรอันงดงามและนำพระทัยที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาเป็นที่ชื่นชมของชาวชมรมดนตรีไทยฯ และทรงกลายเป็นพระมิ่งขวัญ และศูนย์รวมจิตใจของชาวชมรมดนตรีไทยฯ ทั้งหมด

พิธีเปิดหอสมุดประชาชน ชลบุรี
 ในโอกาสที่หอสมุดประชาชนชลบุรี
 เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
 ณ หอประชุมเจ้าฟ้าสิริมาภิรักษ์

เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง สืบหาข้อเท็จจริง (ขอใช้ชื่อ
 ของโรงเรียน) (ข้อมูล: ๖.๖.๖๖)

 ๖.๖.๖๖

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระองค์มีพระราชปณิธานที่แน่วแน่ที่จะอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนากิจการด้านดนตรีไทยของมหาวิทยาลัยและของชาติ ในส่วนของมหาวิทยาลัยนั้น แม้จะมีพระราชภารกิจมากมายเพียงใด แต่ทรงให้ความสำคัญกับกิจกรรมต่าง ๆ ด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะด้าน มาทรงเป็นประธานในพิธีไหว้ครูของชมรมดนตรีไทย สจพ. แทบทุกครั้งตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปี หากไม่ทรงติดพระราชภารกิจ ด้วยทรงให้ความสำคัญกับการแสดงความกตัญญูต่องานที่ต่อครูอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ในด้านดนตรีไทยซึ่งมีจำนวนน้อยแต่เป็นกำลังสำคัญในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันมีคุณค่ายิ่งของชาติมิให้สูญหายไป ทั้งพระองค์ยังเฝ้าพระราชหฤทัยใส่ให้การดูแลเกื้อกูลครูอาจารย์ของชมรมฯ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างดียิ่ง ทรงเป็นต้นแบบให้นิสิตซึ่งเป็นสมาชิกของชมรมฯ ดำเนินตามรอยพระบาททั้งในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการกตัญญูต่องานที่ต่อครูบาอาจารย์ ยิ่งไปกว่านั้นหากทรงทราบว่าชมรมดนตรีไทยขาดแคลนสิ่งใด ก็พระราชทานให้เสมอ จึงทำให้ชมรมดนตรีไทยมีเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พอเพียงและใช้งานได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆของนิสิตเป็นไปอย่างราบรื่น และมีพัฒนาการเป็นลำดับ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ด้วยพระวิสัยทัศน์อันยาวไกลในการที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้เป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันมีค่าของชาติมิให้สูญหาย สมเด็จพระเทพรัตนฯ ยังทรงสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ร่วมแรงร่วมใจกันเป็นเครือข่ายของดนตรีไทยอุดมศึกษาเพื่อร่วมกันเป็นกำลังในการสืบสานดนตรีไทย จะเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานเสมอ หากไม่ทรงติดพระราชภารกิจ ทั้งยังพระราชทานบทร้องเพลงขึ้นชมนมกลุ่มดนตรีซึ่งมีเนื้อหาแสดงถึงคุณค่าของดนตรีไทยและพลังสามัคคีของกลุ่มที่จะร่วมกันสืบสานดนตรีไทย พระราชนิพนธ์ดังกล่าวเป็นเพลงที่ใช้ขับร้องหมู่ในพิธีเปิดงานดนตรีไทยอุดมศึกษามาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๒๙ จนถึงปัจจุบัน

นอกจากทรงสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชมรมดนตรีไทย สจ. แล้ว พระองค์ยังเอาพระราชหฤทัยใส่ในกิจกรรมและโครงการต่างๆ ทางดนตรีไทยที่ดำเนินการโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาโดยตลอด ที่สำคัญคือ ทรงรับเป็นประธานโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ดนตรีไทยเป็พาทย์ดีกดำบรรพ์ซึ่งเป็นวงดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสูญหายไปจากสังคมไทยมากระยะหนึ่งแล้ว ด้วยพระบารมีและพระมหากรุณาธิคุณ โครงการดังกล่าวได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายจนสำเร็จสมบูรณ์ มีผลผลิตทั้งรายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง หลักการขับร้องและโน้ตเพลง ส่งผลให้วิชาดนตรีไทยเป็พาทย์ดีกดำบรรพ์ยังดำรงอยู่และสามารถสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

การแสดงรายการดนตรีไทยเป็พาทย์ดีกดำบรรพ์จัดขึ้นครั้งแรกเพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จพระราชดำเนินและทรงดนตรีในการแสดงดังกล่าวเป็นปฐมฤกษ์ และยังมีพระมหากรุณาธิคุณทรงดนตรีในรายการแสดงดังกล่าวในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยต่อเนื่องมาทุกปี นับเป็นเวลาถึง ๒๗ ปี นอกจากจะร่วมทรงดนตรีแล้ว ยังได้พระราชนิพนธ์ขับร้องสำหรับรายการดังกล่าวโดยเฉพาะอีกด้วย เช่น เมื่อครั้งวันสถาปนามหาวิทยาลัยครบ ๗๒ ปี ดังนี้

“ถึงจะอยู่ที่ไหนในหล้าโลก	จะเจียบเหงาเศร้าโศกหรือสุขสันต์
ชาวจุฬาพี่น้องพ้องผูกพัน	ด้วยมั่งม้นอุดมการณ์เนิ่นนานมา
เจ็ดสิบสองปีเห็นเป็นประจักษ์	เราล้วนรักจามจุรีนี้หนักหนา
เมื่อคราใดได้ประสบพบพักตรา	ยังปลื้มเปรมอรุณมิวันวาย
ขอเชิญฟังเพลงเสนาะเพราะจับจิต	พร้อมมวลมิตรไม่หมางเมินเหินห่างหาย
ดวงใจรวมเป็นหนึ่งแน่นแม่เฝ้ากาย	ก่อความหมายสำคัญวันนี้เอย”

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ไม่เพียงแต่ทรงส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบสานดนตรีไทยเท่านั้น แต่ยังทรงมีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาดนตรีไทยให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในระยะหลังเมื่อมีการรวมตัวกันระหว่างนิสิตเก่าชมรมดนตรีไทย สจม. คณาจารย์ และบุคลากรที่มีความสามารถทางดนตรี ในนาม **“วงสายใยจามจรี”** ทรงพระกรุณาฯ รับเป็นประธานของวง ร่วมทรงดนตรี และพระราชทานบทเพลงพระราชนิพนธ์ที่มีอรรถรสหลากหลาย โดยมี อาจารย์ ดร. สิริชัยชาญ พิทักษ์บุญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งชาติ ประพันธ์ทำนองเพลงถวาย ทั้งยังทรงพระราชดำริสร้างสรรค์ให้นางดนตรีสากลสโมสรนิสิตหรือที่รู้จักกันดีในนามวงซียูแบนด์มาร่วมบรรเลง โดยทรงพระราชวินิจฉัยอย่างใกล้ชิดพระทัยในทุกรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็นการใช้โน้ตและเสียงดนตรี ทำให้วงดนตรีสายใยจามจรี เป็นวงดนตรีลักษณะใหม่ที่มีดนตรีไทยเป็นหลักในการบรรเลง มีวงดนตรีสากลเข้ามาเสริมอย่างสอดประสานและกลมกลืน รวมทั้งมีละครพระราชทานร่วมแสดงประกอบอย่างงดงาม

บทเพลงพระราชนิพนธ์สำหรับวงสายใยจามจรีนั้น มีทั้งที่พระราชนิพนธ์ขึ้นใหม่ เช่น ระเบียบวาทะ เพลงแขกขาว เถา ออกกระบ่านางโคปี นิทานสอนใจเรื่องหมองปอกกะเยี่ยง และที่ทรงดัดแปลงจากรวรรณคดีหรือนิทานของไทยและนานาชาติ เช่น ตับนางซินเดอเรลา และนิทานเรื่องไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส

นอกจากนี้ยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงชุดถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทำให้ผู้ฟังตระหนักถึงพระราชกรณียกิจอันใหญ่หลวงนานับประการได้เป็นอย่างดี และสำนึกถึงพระมหากรุณาคุณอย่างหาที่**สุดมิได้**ของทั้งสองพระองค์ บทเพลงพระราชนิพนธ์เหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงพระอัจฉริยภาพในการทำให้เพลงไทยมีความไพเราะทั้งท่วงทำนอง และมีเนื้อหาใจความที่ฟังและเข้าใจได้ง่ายแต่กินความลึกซึ้ง ส่งผลให้การแสดงดนตรีไทยในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับความสนใจและเป็นທີ່ประทับใจยิ่งแก่ผู้ชมที่เฝ้าดูละออพระบาทอย่างเนืองแน่นเต็มหอประชุมมหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

ตลอดระยะเวลาที่ที่ศักราช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณอันเกล้าอันกระหม่อมอย่างหาที่**สุดมิได้** แก่บัณฑิตไทยชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งยังทรงเป็นหลักชัยของนักดนตรีไทยและวงการดนตรีไทยของชาติ สมกับพระราชสมัญญาที่ปวงประชาน้อมเกล้าฯ ถวายว่า **“องค์วิศิษฏ์ศิลปินู”** ซึ่งมีความหมายว่า **ผู้ทรงเป็นเลิศทางศิลปะ ประเสริฐเลิศกว่าศิลปินทั้งปวง ทั้งยังทรงเป็นเมธีวัฒนธรรม และทรงมีคุณูปการต่องานศิลปะและวัฒนธรรมของชาติเป็นอย่างยิ่ง**

พระปรีชาญาณ

ภาษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนึ่งฤดี ไหลพา
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาเป็นศาสตร์และศิลป์สำคัญที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังทรงพระปรีชาสามารถในด้านภาษาต่างๆ
ทั้งภาษาไทย ภาษาตะวันตก และภาษาตะวันออก

ศาสตราจารย์พิเศษ อ่ำภา โอดระกุล เล่าว่า เมื่อครั้งยังทรงเป็นนิสิตที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงศึกษาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ต่อมาแม้จะทรงมีพระราชภารกิจมากมาย ก็ยังทรงมีพระวิริยะอุตสาหะศึกษาเล่าเรียนภาษาอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะได้ทรงพระอักษรภาษาจีนและภาษาเยอรมันจนมีความแตกฉาน

หากทบทวนอดีต มองภาพปัจจุบัน และจินตนาการอนาคต จะเห็นได้ชัดว่า สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นนักอักษรศาสตร์และเป็นนักภาษาศาสตร์ที่มีพระปรีชาญาณยิ่ง ที่สำคัญคือ ทรงเล็งเห็นความจำเป็นในการพัฒนาส่งเสริมให้คนมีความเข้มแข็งทางวิชาการและความพร้อมในการช่วยกันทำหน้าที่พัฒนาสังคม ภาษาเป็นกลไกหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศและช่วยเชื่อมโยงผู้คนในสังคมเข้าด้วยกัน พระองค์ทรงมีคุณูปการสนับสนุนและสนพระราชหฤทัยติดตามกิจการด้านภาษา วัฒนธรรม และวรรณคดีเรื่อยมา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับเป็นแหล่งอ้างอิงและเป็นทีพึ่งทางวิชาการของสังคมไทยในด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมายาวนานร่วมศตวรรษ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงพระมหากรุณาธิคุณสนับสนุนกิจการด้านการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาการ และวิจัยทางภาษาเสมอมา ทั้งนี้มิใช่เพียงเพื่อมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ แต่เพื่อประโยชน์ต่อสังคมอย่างกว้างไกล การพระราชทานทุนสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาต่อในต่างประเทศและไปศึกษาดูงาน อันจะเป็นประโยชน์ รวมถึงการพระราชทานแนวคิดเพื่อการวิจัยและการแก้ปัญหาในกรณีที่ภาษาและวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญ จึงถือเป็นคุณูปการเป็นล้นพ้นต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสังคมไทยในวงกว้าง

ศูนย์ภาษาไทย

เมื่อมีการก่อตั้งมูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงรับเป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธิฯ ศาสตราจารย์ถนัด คอมันตร์ โองเจริญ ผู้อำนวยการศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติฯ ในขณะนั้น พร้อมด้วยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญอีก ๒ คน ได้รับทุนจากมูลนิธิฯ ให้ไปศึกษาดูงานด้านการล่ามที่สถาบัน The Monterey Institute of International Studies ประเทศสหรัฐอเมริกา การได้ไปศึกษาวิธีการติดตั้งระบบอุปกรณ์การล่ามที่ทันสมัยในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาหลักสูตรอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการล่าม ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนของประเทศ ทำให้คณาจารย์มีความมั่นใจและเสริมสร้างให้ศูนย์ฯ มีความพร้อมที่จะพัฒนาระบบการล่ามที่ทันสมัยที่สุดให้แก่ประเทศไทย จนสามารถเปิดสอนนิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการล่าม รุ่นที่ ๑ ได้สำเร็จใน พ.ศ. ๒๕๕๐ นับเป็นหลักสูตรแรกของประเทศไทย การระดมทุนผ่านมูลนิธิมหาจักรีสิรินธรฯ ยังช่วยให้คณะอักษรศาสตร์สามารถจัดตั้งห้องปฏิบัติการการล่ามอันทันสมัยที่สุดและได้ให้พัฒนา นิสิตให้เป็นล่ามผู้ประสานสร้างความเข้าใจข้ามศาสตร์และข้ามวัฒนธรรมได้ นับเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในการถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้คนต่างภาษาต่างวัฒนธรรม

ภาษาเป็นสื่อกลางเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ ย้อนไปเมื่อครั้งก่อตั้งสถาบันขงจื้อระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยปักกิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. พจน์ ตั้งยี่นียง เล่าว่า สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงพระมหากรุณาธิคุณสนับสนุนให้จัดตั้งสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สำเร็จ ทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ ชุนทเรียงเดช อธิบายว่า หากพิจารณาความสัมพันธ์ไทย-จีน พระองค์ทรงเป็น “ทูต” ที่แท้จริง ดังเห็นได้จากพระราชกรณียกิจนานัปการ รวมถึงการที่ประชาชนชาวจีนเห็นพ้องทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลให้ทรงเป็นหนึ่งในมิตรที่ดีที่สุด ๑๐ อันดับแรกในโลกของชาวจีน

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงพระปรีชาญาณเล็งเห็นการเรียนรู้ภาษาในลักษณะไร้พรมแดน การศึกษาภาษาตะวันตกมิได้ปิดกั้นการเปิดใจรับตัวอย่างจากมิตรในโลกซีกตะวันออก ทว่าภาษาทำหน้าที่เป็น “สะพาน” เชื่อมโยงคนสู่โลกที่เปิดกว้างทางความคิด ผู้เขียนในฐานะหัวหน้าภาควิชาภาษาตะวันตก ได้มีโอกาสรับพระราชทานทุนและได้นำคณาจารย์สาขาวิชาภาษาต่าง ๆ ในภาควิชาฯ ทั้งสิ้น ๑๒ คน เดินทางไปเจรจาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ที่ผ่านมาระเรามีความคุ้นเคยว่าเมื่อสอนหรือทำงานด้วยภาษาตะวันตก ก็ประสานทำงานกับประเทศตะวันตกเป็นสำคัญ การที่ได้รับพระราชทานแนวคิดผ่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ ทำให้เรามีโอกาสมองกว้างคิดกว้างออกไป

การเยือนมหาวิทยาลัยปักกิ่งในครั้งนั้นได้พัฒนาต่อยอดให้ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ ประสบความสำเร็จในการจัดประชุมวิชาการร่วมกับคณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ในหัวข้อ Comparative Study of Western Literature and Culture in China and Thailand ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

ภาษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมคนในสังคมและการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ เล่าว่า เมื่อดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ภาษาไทยสิรินธรใน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีพระราชกระแสรับสั่งถึงปัญหาการใช้ภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยในถิ่นทุรกันดาร ศูนย์ภาษาไทยสิรินธรจึงได้ดำเนินโครงการ “เพื่อครูภาษาไทยในโรงเรียนพระปริยัติธรรม” เพื่อสนองพระราชดำริ มุ่งพัฒนาครูภาษาไทยในโรงเรียนเขตจังหวัดแพร่ น่าน เชียงราย และพะเยา โดยได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารไทยพาณิชย์

中泰同庆
CHINA-THAILAND FRIENDSHIP

เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้ศูนย์ภาษาไทยสิรินธรเปลี่ยนสถานภาพเป็นสถาบันภาษาไทยสิรินธร โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ทุนสถาบันฯ สนับสนุนงานจากการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มขึ้นสู่การพัฒนาให้สามารถสร้างเครื่องมือเพื่อใช้สอนและพัฒนาให้นักเรียนได้ สถาบันภาษาไทยสิรินธรจึงจัดทำโครงการ “การอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” มีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ เป็นหัวหน้าโครงการ โดยได้ขยายงานเพิ่มในเขตจังหวัดลำปาง นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังได้ดำเนินโครงการ “การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” ในจังหวัดเชียงราย มีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา เกรียงไกรเพชร เป็นหัวหน้าโครงการ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗) ทำให้นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้มีโอกาสฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ผลจากโครงการนำร่องดังกล่าวทำให้สถาบันภาษาไทยสิรินธรเห็นปัญหาว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีปัญหาเรื่องการพูดและการอ่านออกเสียงภาษาไทยไม่ชัด ทำให้ไม่กล้าพูดภาษาไทย ไม่กล้าอ่านภาษาไทย จึงได้มีการพัฒนาต่อยอดงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทย โครงการ “วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด” มีศาสตราจารย์ ดร. อธิระพันธ์ เหลืองทองคำ เป็นหัวหน้าโครงการ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) มีผลงาน ๓ เรื่อง ได้แก่ “ต้นแบบแบบฝึกออกเสียงภาษาไทย” (ศาสตราจารย์ ดร.อธิระพันธ์ เหลืองทองคำ) “นิทานฝึกการออกเสียงภาษาไทยชุดเน้นร้อยแก้ว ภาษา” (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมินท์ จารุวรรณและคณะ) และ “เกมคอมพิวเตอร์ทรรษาปัญญา” (รองศาสตราจารย์ ดร.อดิวิงค์ สุขาโต)

ด้วยพระปรีชาญาณและพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงเห็นว่าการเรียนการสอนภาษามีความสำคัญต่อสังคมไทยทุกระดับ ทำให้คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ได้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาเพื่อประโยชน์แก่สังคมไทย คณาจารย์ด้านภาษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และตระหนักถึงหน้าที่อันพึงมั่งม้นกระทำอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเกื้อกูลสังคมอย่างยั่งยืน ให้สมดังคำกล่าวที่ว่า “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคณเฑาะว์และคนดี”

พระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์

พระราชทานปริญญาบัตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรศรี โกวาทอง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นประเพณีอันมีมาช้านาน นับตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ซึ่งเสด็จมาพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตจุฬาฯ เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓
ทำให้พิธีพระราชทานปริญญาบัตรเป็นการถวายปฏิญญาต่อเบื้องพระยุคลบาท เป็นประจักษ์พยานของความจงรักภักดี
ตลอดจนปณิธานของบัณฑิตจุฬาฯ ในการใช้วิชาความรู้รับใช้แผ่นดิน สืบต่อมาจนทุกวันนี้

ในรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมาเป็นเวลาช้านาน โดยได้ตามเสด็จสมเด็จพระบรมชนกนาถมาในพิธี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เมื่อยังทรงเป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์อยู่ จนถึงปีพ.ศ. ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ในการพระราชทานปริญญาบัตรในปีนั้น นับเป็นครั้งแรกในรัชสมัยที่โปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศ์เสด็จแทนพระองค์ในพิธีดังกล่าว

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประจำทุกปี สืบมาจนทุกวันนี้ พิธีพระราชทานปริญญาบัตรแต่ละครั้งมักจัดต่อเนื่องกันเป็นเวลาสามวัน พระราโชวาทพระราชทานแก่บัณฑิตใหม่

ในแต่ละวันจะมีใจความต่างๆ กันออกไป นอกจากจะมีเนื้อหาสาระอันเป็นข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ยังได้พระราชทานพรอันเป็นศิริมงคล นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่สำหรับประชาคมจุฬาฯ

ตั้งแต่ครั้งแรกที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ก็ได้ทรงย้ำถึงความสำคัญของปริญญาบัตร ดังความตอนหนึ่งในพระราโชวาท วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ว่า

“...ปริญญาบัตรที่ท่านได้รับนี้ แสดงถึงศักดิ์และสิทธิ์ของท่านที่เป็นบัณฑิต บัณฑิตพึงมีความสำนึกในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังนั้น ท่านจึงควรจะต้องตั้งใจให้มั่นคง ที่จะใช้วิชาการและความสามารถเพื่อบำเพ็ญคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองโดยเต็มกำลัง...”

ปริญญาบัตรต่างๆ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้รับ

ในฐานะบัณฑิตจุฬาฯ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงได้รับพระราชทานปริญญาบัตรจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสองครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบาลี-สันสกฤต เกียรตินิยมอันดับ ๑ เหรียญทอง และครั้งที่สองในวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาเดียวกัน

ตลอดเวลาหลายปีที่ผ่านมา สภามหาวิทยาลัยได้ตระหนักในพระอัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ สภามหาวิทยาลัยจึงมีมติเห็นควรให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในสาขาวิชาที่ทรงเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการประกาศพระเกียรติคุณ ตลอดจนเพื่อเป็นเกียรติและศิริแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกด้วย โดยมหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์รวมแล้ว ๑๐ ครั้ง ได้แก่

- ปริญญาอักษรศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๒๗)
- ปริญญาวิศวกรรมศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๓๑)
- ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๓๒)
- ปริญญารัฐศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๓๕)
- ปริญญาศิลปกรรมศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
- ปริญญาวิทยาศาสตร์คุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๔๔)
- ปริญญาครุศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๔๖)
- ปริญญาบริหารธุรกิจคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๔๘)
- ปริญญาสัตวแพทยศาสตรคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๕๐)
- และปริญญาการวางแผนภาคและเมืองคุณวุฒิปันธิตกิตติมศักดิ์ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

เฉลิมราชกุมารีสิรินธร

เฉลิมราชกุมารีสิรินธร

ปาฐกถาชุดสิรินธร

รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พูลโกศล
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ผู้ช่วยอธิการบดี

ปาฐกถาชุดสิรินธร เป็นกิจกรรมภายใต้เงินกองทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเฉลิมฉลอง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔
เพื่อเฉลิมฉลองศุภวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
เฉลิมพระอิสริยยศ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาฯ
ขึ้นเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐
และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ได้พระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดยตรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาบัณฑิตพระองค์แรกในประวัติศาสตร์

นอกจากจะเป็นการเฉลิมฉลองพระเกียรติในสมเด็จพระบรมราชกุมารีแล้ว กองทุนนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการทำนุบำรุงและส่งเสริมการศึกษา
และการวิจัยในวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมของชนชาวไทยและศิลปวัฒนธรรมไทย เงินทุนนี้มีคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนฯ
โดยพระองค์ทรงเป็นที่ปรึกษาที่ดัดเมตตาดี คณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติเกี่ยวกับกิจกรรมที่พึงจัดทำขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนฯ
ดังนี้คือ

๑. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการของอารยธรรมไทย หรือการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรือปัญหาที่มีผลกระทบต่ออารยธรรมไทย
๒. การพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย
๓. การประชุมวิชาการ/การเสนอผลงานวิจัย เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ค้นคว้ามาได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมไทย
๔. การจัดปาฐกถาชุดสิรินธร โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ด้านอารยธรรมไทย เพื่อถ่ายทอดความรู้ และแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิให้แก่ผู้ที่สนใจ

ปาฐกถาศุทธิรินธร มีคณะกรรมการฯ เป็นผู้พิจารณาเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมทั้งหัวข้อเรื่องในสาขาต่างๆ ด้านอารยธรรมไทยมาเป็นปาฐก ให้นำมหาวิทยาลัยนำเรื่องขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อขอพระราชทานพระราชวินิจฉัยคัดเลือกปาฐกและหัวข้อที่มีพระราชประสงค์ให้ถ่ายทอดความรู้และปรัชญาให้แก่ผู้สนใจ มหาวิทยาลัยได้ขยายผลให้กว้างขวางขึ้นด้วยการถ่ายทอดการแสดงปาฐกถาทงสถานีวิทย์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและจัดพิมพ์ปาฐกถาเป็นหนังสือเพื่อแจกจ่ายให้แก่สถานศึกษาด้วย

ปาฐกถาศุทธิรินธร ครั้งที่ ๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาพระราชทานปาฐกถาเรื่อง **วัดพระศรีรัตนศาสดาราม** เป็นประเดิมเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ อันเป็นพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และเสด็จพระราชดำเนินมาทรงฟังปาฐกถาดังกล่าวมาโดยตลอดเป็นจำนวน ๒๙ ครั้ง รวมจัดปาฐกถามาแล้วทั้งสิ้น ๓๐ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี ที่จัด	องค์กร/ผู้แสดงปาฐกถา	ชื่อเรื่อง
๑	๒๖ มี.ค. ๒๕๒๕	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒	๘ เม.ย. ๒๕๒๙	พลตรี ศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช	อิทธิพลของศาสนาฮินดูต่ออารยธรรมไทย
๓	๒ พ.ย. ๒๕๓๐	ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	การพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศไทย
๔	๖ ก.ย. ๒๕๓๑	ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร	ประวัติศาสตร์สุโขทัยจากจารึก
๕	๖ ก.ย. ๒๕๓๒	ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์	จุดเด่นบางประการในวิวัฒนาการกฎหมายไทย
๖	๑๙ ก.ค. ๒๕๓๓	อาจารย์มนตรี ตราโมท	วิวัฒนาการดนตรีไทยในยุครัตนโกสินทร์
๗	๑๓ ธ.ค. ๒๕๓๔	ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล	อเนกอนันตภาพ
๘	๑๙ ธ.ค. ๒๕๓๕	นายจักรพันธ์ โปษยกฤต	วิจิตรศิลป์
๙	๒๗ ต.ค. ๒๕๓๖	ศาสตราจารย์ ดร. นิจ วิทยุธีระนันท์	สถาปัตยกรรมไทย
๑๐	๙ พ.ย. ๒๕๓๗	รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แยมันดดา	วรรณคดี : ปัญหาที่พึงพิจารณา
๑๑	๒๗ พ.ย. ๒๕๓๘	อาจารย์เฉลย ศุขะวณิช	นาฏยศิลป์ไทย
๑๒	๒๘ พ.ย. ๒๕๓๙	ศาสตราจารย์ไขแสง ศุขะวัฒน์	สวนไทย
๑๓	๒๔ พ.ย. ๒๕๔๐	ศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร จีรวงศ์	เครื่องยาและเรื่องสมุนไพรที่น่ารู้
๑๔	๑๒ พ.ย. ๒๕๔๑	ศาสตราจารย์ ดร. ประยูร กาญจนดุล	นิติธรรมไทย
๑๕	๙ ธ.ค. ๒๕๔๒	นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์	สื่อมวลชนไทย : วันวานกับวันพรุ่งนี้
๑๖	๖ ธ.ค. ๒๕๔๓	คุณหญิงอัมพร มีสุข	สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย
๑๗	๒๔ ธ.ค. ๒๕๔๔	ดร.ไพยม อรัญญิกานนท์	รัตนชาติของไทย
๑๘	๑๕ ธ.ค. ๒๕๔๕	ศาสตราจารย์ พลเรือตรีสมภพ ภิรมย์	เรือไทย (นาวาสถาปัตยกรรม)
-	๒๕๔๖	ไม่มี	
๑๙	๑๒ ม.ค. ๒๕๔๗	ศาสตราจารย์พิเศษ ทองดอ กล้ายไม้ ณ อยุธยา	พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒๐	๒๕ ก.พ. ๒๕๔๘	ศาสตราจารย์ ดร. เจตนา นาควัชระ	ด้านการบริหารและการปกครองไทย
๒๑	๑๐ ก.พ. ๒๕๔๙	ศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรทิพย์ นาถสุภา	ดนตรีกับชีวิต
๒๒	๕ มี.ค. ๒๕๕๐	ศาสตราจารย์ ดร. เอกวิทย์ ณ ถลาง	ประวัติศาสตร์ สังคมกลุ่มชนที่พูดภาษาตระกูลไท
๒๓	๑๕ ก.พ. ๒๕๕๑	นายเอนก นาวิกมูล	การสืบทอดปัญญาไทย
๒๔	๑๐ ก.พ. ๒๕๕๒	ศาสตราจารย์ ดร. ทศพร วงศ์รัตน์	ตลาด
๒๕	๘ มี.ค. ๒๕๕๓	ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์	เมืองไทยนี้ดีในน้ำมีปลา
๒๖	๒ พ.ค. ๒๕๕๔	ศาสตราจารย์ ดร. พิไล พูลสวัสดิ์	สัญชาติไร้พรมแดน
๒๗	๒ มี.ค. ๒๕๕๕	ศาสตราจารย์ ดร. จริญญา จันทลักษณ์	นกเงือกกับความยั่งยืนของระบบนิเวศ
๒๘	๑๔ ก.พ. ๒๕๕๖	พลตรี หม่อมราชวงศ์ศุภวัฒน์ เกษมศรี	พฤษภ กาสร
๒๙	๗ ก.พ. ๒๕๕๗	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. มนัส สุวรรณ	การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์
๓๐	๑๒ ก.พ. ๒๕๕๘	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ	พรมแดนความรู้วิชาภูมิศาสตร์
			มัณฑุศรี-อวโลกิเตศวร

เฉลิมราชกุมารีสิรินธร

อาคารมหาจักรีสิรินธร

อาจารย์ ดร.เทพี จรัสรุ่งเกียรติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้อนุมัติงบประมาณการก่อสร้างอาคารเรียนขนาดสูง ๙ ชั้น
ซึ่งได้รับพระราชทานนามว่า **มหาจักรีสิรินธร** ให้แก่คณะอักษรศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐
อันเป็นปีมงคลวาระ ๙๐ ปี คณะอักษรศาสตร์นั้น งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับเป็นงบประมาณสร้างตัวอาคาร
มหาจักรีสิรินธรโดยเฉพาะ มิได้รวมถึงการตกแต่งภายในและอุปกรณ์ที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่จำเป็นต่อการเรียนการสอน
อีกทั้งการบำรุงรักษาหรือค่าสาธารณูปโภคต่างๆ นั้น คณะอักษรศาสตร์จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งสิ้น
ส่วนอาคารเอนกประสงค์ที่เป็นอาคารจอดรถและโรงอาหารได้รับงบประมาณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อความทราบฝ่าละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อตั้ง “มูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีพระมหากษัตริย์คุณทรงรับเป็นประธาน การก่อตั้งมูลนิธินี้ นอกจากทรงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาและระดมทุนสำหรับการตกแต่งภายในอาคารมหาจักรีสิรินธรแล้ว ยังมีพระราชประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนของคณะอักษรศาสตร์ก้าวหน้าทางศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ในโลกปัจจุบัน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชประสงค์ที่จะให้อาคารมหาจักรีสิรินธรเป็นอาคารที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพ ในส่วนของการออกแบบ เมื่อทรงทราบว่า อาคารมหาจักรีสิรินธรจะมีแต่ห้องเรียนขนาดเล็กเท่านั้น ได้มีพระราชดำรัสว่า คณะอักษรศาสตร์

มีรายวิชาที่เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐานคณะหลายรายวิชา แต่ห้องเรียนขนาดใหญ่ที่อาคารบรมราชกุมารีมียังเพียงห้องเดียวคือ ห้อง ๕๐๓ มีรับสั่งขอให้สถาปนิกปรับขนาดห้อง เพิ่มห้องเรียนขนาดใหญ่ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้

ในระหว่างการก่อสร้าง เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวาระต่างๆ เช่น วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพระราชทานปริญญาบัตร พระองค์จะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรความก้าวหน้าของการก่อสร้างอาคาร พร้อมทั้งมีพระราชดำรัสแนะนำการตกแต่งภายในบางประการที่เป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนและการใช้งานอาคาร เช่น มีพระราชดำรัสให้สถาปนิกตกแต่งภายในปรึกษากับศาสตราจารย์ถนอมนวล โอเจริญ ผู้อำนวยการศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติซึ่งได้ไปศึกษาดูงานจากประเทศสหรัฐอเมริกา

และศึกษาระบบการจัดทำห้องปฏิบัติการล่ามจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากทรงเห็นว่า เป็นประเทศที่มีการเรียน การสอนล่ามที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ส่วนห้องอเนกประสงค์ที่ ชั้น ๙ มีพระราชดำรัสแนะนำให้ใช้เวทีและอัฒจันทร์ที่เลื่อนพับเก็บได้ รวมทั้งการติดบานเลื่อนขนาดใหญ่เพื่อแบ่งห้องออกเป็นสองส่วน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นห้องที่สามารถรองรับการใช้งานได้หลายรูปแบบ และที่สำคัญ เป็นการประหยัดพลังงานอีกด้วย

นอกจากมีพระราชกระแสรับสั่งในเรื่องการตกแต่งอาคารเพื่อประโยชน์ ด้านการเรียนการสอนแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี ยังเอาพระทัยใส่ในส่วนของผู้เรียนอีกด้วย มีพระราชดำรัสให้ ห้องเรียนมีการติดตั้งคอมพิวเตอร์และเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย ทุกห้อง ทรงสนับสนุนให้มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อ ประโยชน์ในการค้นคว้าและการนำเสนอทั้งในห้องสมุดและในห้องเรียน นอกจากนี้ยังได้ทรงสังเกตว่า คณะอักษรศาสตร์มีคณาจารย์และนิสิต ต่างชาติจำนวนมากไม่น้อย มีพระราชกระแสว่า การเลือกขนาดเก้าอี้สำหรับ ผู้เรียน สถาปนิกควรคำนึงถึงผู้สอนและผู้เรียนที่เป็นต่างชาติด้วยว่า จะ สามารถนั่งเรียนได้อย่างสบายเป็นชั่วโมงโดยไม่อึดอัด

มูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีส่วนสนับสนุนการก่อสร้างและตกแต่งภายในอาคารมหาจักรีสิรินธร คณะอักษรศาสตร์จนแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ปัจจุบันอาคารมหาจักรีสิรินธรได้ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของคณะอักษรศาสตร์อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ห้องบรรยายรวม ห้องสมุดสรรพศาสตร์สโมสร ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการล่าม ห้องประชุม ห้องอเนกประสงค์และศูนย์ศิลปการละครสตูดิโอ พันธุมโกมล

นอกเหนือจากการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่และสโตนัทศนุปรกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนของคณะอักษรศาสตร์ก้าวต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งแล้ว มูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ฯ ยังได้ดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยของนิสิตและคณาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์อีกด้วย อาทิ การจ้างผู้เชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัยและการจัดประชุมวิชาการ “รำลึก ๑๐๐ ปีวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” และกองทุนสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มวิจัยพุทธศาสนาในภาษา

และวรรณกรรมโลก โครงการวิจัยและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และขยายองค์ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นล้วนเกิดจากการบริจาคเงินสนับสนุนให้แก่มูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ทั้งสิ้น นอกจากเงินที่ได้รับจากการบริจาคสนับสนุนแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานภาพฝีพระหัตถ์เป็นประจำทุกปี เพื่อให้มูลนิธินำไปจัดทำของที่ระลึก เช่น เสื้อยืดโปโล ร่ม กระเป๋า ปากกา ดินสอ เพื่อหารายได้สมทบมูลนิธิอีกทางหนึ่ง

นอกเหนือจากความสำเร็จทางวิชาการแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคารมหาจักรีสิรินธรอีกด้วย เมื่อได้ทอดพระเนตรเห็นว่า อาคารตั้งอยู่ท่ามกลางความร้อนและแห้งแล้งของพื้นคอนกรีต ได้ทรงสนับสนุนให้มีการปลูกต้นไม้รายรอบอาคารมหาจักรีสิรินธรเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ร่มรื่นเย็นสบาย อีกทั้งยังเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับพืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่แปลกตาและหายาก ทั้งนี้ นิสิตเก่าคณะอักษรศาสตร์รุ่น ๖๖ ได้ร่วมใจกันเป็นต้นเรื่องดำเนินการโดยได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์และศิษย์เก่าทั้งหลาย จนบัดนี้ อาคารมหาจักรีสิรินธรได้เป็นอาคารที่มีต้นไม้ร่มครึ้มงามสมดังพระราชประสงค์

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า พระราชดำริในการก่อตั้งมูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ฯ นั้น เป็นเสมือนจุดเริ่มต้นแห่งการรวมน้ำใจรักที่นิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบันมีให้แก่คณะอักษรศาสตร์ มูลนิธิมหาจักรีสิรินธรเพื่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาฯ สมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์ จุฬาฯ และคณะอักษรศาสตร์ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดกิจกรรมและดำเนินการเพื่อขอรับการสนับสนุนในด้านต่างๆ และนับเป็นเรื่องที่น่ายินดี ที่ศิษย์เก่า คณาจารย์ และผู้มีจิตศรัทธา ได้สนับสนุนอย่างดียิ่ง เป็นกำลังสำคัญให้คณะอักษรศาสตร์ก้าวเดินต่อไปในโลกวิชาการอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

ทั้งหมดนี้ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่พระราชทานให้แก่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยแท้

พร:บวรรัตนห่มจุฬาร

พระบรมราชโองการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จังหวัดน่าน และจังหวัดสระบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชษฐ คุ้มเชื้อ

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.อนุสรณ์ ปานสุข

สำนักงานศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จังหวัดน่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๘ และวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้เข้าร่วมโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดน่าน ตรัง และศรีสะเกษ โดยใช้ชื่อว่า “สถาบันเทคโนโลยีขั้นสูง” แต่ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๕๕ วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศ ทำให้โครงการขยายโอกาสการอุดมศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องชะลอภารกิจดังกล่าว และกลับมาทบทวนการพัฒนาทางวิชาการในท้องถิ่น โดยการจัดตั้งศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในกิจกรรมงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ เมื่อพิจารณาความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น ความร่วมมือของส่วนราชการจังหวัด ความเข้มแข็งและความร่วมมือของประชาคมท้องถิ่น ตลอดจนพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้จัดกิจกรรมลงพื้นที่จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดนำร่อง

การดำเนินการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้รับความร่วมมือจากคณะต่างๆ เช่น คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ในการนำวิชาการและงานวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าดำเนินการในพื้นที่จนเกิดผลสัมฤทธิ์ และมีการถ่ายทอดลงสู่ประชาคมนานาชาติในทุกระดับ โดยมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สำคัญ ๔ ประการ

๑. การขยายพื้นที่ปฏิบัติการและสถานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มบทบาทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในภูมิภาค
๒. การกระจายโอกาสการเข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัยเพื่อการขยายโอกาสอุดมศึกษาไปภูมิภาค
๓. การจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์ตามความต้องการตามโจทย์ปัญหาของท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อการได้ประโยชน์ของผู้เรียนและสังคม
๔. การสร้างเครือข่ายวิชาการในพื้นที่ภูมิภาคอย่างถาวรเพื่อการพัฒนาทางวิชาการเรื่องภูมิภาคของมหาวิทยาลัย

สถานีวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีไหล่น่าน

(สถานีวิจัยคัดเลือก และบำรุงพันธุ์สัตว์) ตั้งอยู่บนพื้นที่ ๒,๑๑๖ ไร่ ๓ งาน ๘๐ ตารางวา ใน ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้พัฒนาพื้นที่ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน อาคารปฏิบัติการวิจัย อาคารที่พัก รวมทั้ง นาหญ้า พื้นที่ทดลอง การเกษตร และฝูงโคพื้นเมือง

สถานีวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีผาสิ่งห้

(ศูนย์การเรียนรู้ และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ตั้งอยู่บนพื้นที่ ๔๐ ไร่ ในตำบลผาสิ่งห้ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดน่าน ให้เข้าใช้ประโยชน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้พัฒนาพื้นที่ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการสื่อสารทางไกล อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการวิจัย อาคารที่พัก อาคารกีฬาในร่ม อาคารเรือนทดลอง รวมทั้งนาหญ้า พื้นที่ทดลอง การเกษตร ฝูงแพะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ สถานีวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ผาสิ่งห้ จังหวัดน่าน ที่อาคารวิชาคาม ๑ และอาคารวิชาคาม ๒ ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และเสด็จพระราชดำเนิน ทรงตรวจเยี่ยม การดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ สถานีวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ผาสิ่งห้ จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

กิจกรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในจังหวัดน่าน มีมาอย่างต่อเนื่อง นับจากปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างบูรณาการ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับการถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้สรรพวิชา ท้องถิ่นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเป็นทางเลือกในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุลกับระบบนิเวศ การลดต้นทุนปุ๋ยสัตว์ทำymbบ้าน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพปุ๋ยสัตว์

ชุมชนแบบเกษตรอินทรีย์สำหรับการบริโภคและเพิ่มรายได้ให้ชุมชน เพื่อเพิ่มความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหารบนพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การสร้างความรักและความภูมิใจในทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นทางเลือกในการปลูกจิตสำนึกการดูแลสุขภาพแวดล้อม พัฒนาการความรู้ด้านนิเวศวิทยาพื้นถิ่น และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริในพื้นที่หล่มสัก อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านได้เกิดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้า ดังนี้

1. งานการสร้างเครือข่ายวิชาการในภูมิภาค จากกรณีศึกษา “การสร้างเครือข่ายศิลปินน่าน-จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางดนตรีราชสำนักกรุงเทพมหานคร กับองค์ความรู้ทางดนตรีราชสำนักน่าน โดยให้คณาจารย์และนิสิตสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากศิลปิน ช่างพ่อน ช่างขับ ในจังหวัดน่าน ประสพการณ์ที่พบกับศิลปินทั้งหมด ๒๓๐ คนได้สร้างแรงบันดาลใจ ต่อนิสิตในการประพันธ์เพลงใหม่ขึ้น ๓ เพลง คือ เพลงระบำพรหมจารี ศรีน่าน เพลงวรรณครเถา และเพลงทยอยล่องน่าน นอกจากนี้ยังมีเพลง เบิกโรง ที่เรียบเรียงโดย รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน และ อาจารย์พิพัฒน์พงษ์ หนองขัต ศิลปินพื้นบ้าน จังหวัดน่าน

2. งานวิจัยบริการในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยทางอาหาร เพื่อให้ประชาชนชาวน่านได้เข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพและความปลอดภัย และประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอาหาร จากกรณีศึกษาการผลิตแพะพื้นถิ่นในจังหวัดน่าน การพัฒนาศูนย์ผสมเทียมสุกร เพื่อขยายเครือข่ายเกษตรกรรายย่อย และ การเลี้ยงสุกรด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดน่าน

3. งานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและนิเวศวิทยาพื้นถิ่น เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จากกรณีศึกษา การนำเมล็ดถั่วมะแฮะ ซึ่งเป็นพืชที่เกษตรกรใช้ปลูกคลุมดินเพื่อลดการเสื่อมคุณภาพดินมา เพิ่มมูลค่าโดยกระบวนการวิจัยและการพัฒนาแปรรูปถั่วมะแฮะ เป็นผลิตภัณฑ์อาหารจากทรัพยากรท้องถิ่น การวิจัยนิเวศวิทยาของนกยูงในจังหวัดน่านมาถ่ายทอดเป็นความรู้ด้านการอนุรักษ์นกยูงแก่เยาวชนในจังหวัดน่านเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักและเอาใจใส่ต่อทรัพยากรธรรมชาติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเพื่อตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สถานีวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีหล่มสัก ตำบลหล่มสัก อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน หลายครั้ง พระองค์ทรงพระราชดำริว่า ควรกำหนดให้พื้นที่ส่วนใหญ่ของจุฬาฯ เป็นป่าอนุรักษ์ โดยจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เนื่องจากพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นผืนป่าขนาดใหญ่ที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยจึงมุ่งใช้ประโยชน์พื้นที่ด้วยแนวคิดของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงอยู่อย่างกลมกลืนตามธรรมชาติมากที่สุด โดยกำหนดให้พื้นที่บางส่วนสร้างอาคารสถานีวิจัยบริการฯ มีห้องปฏิบัติการวิจัยและที่พัก

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน บังเกิดผลความก้าวหน้าอันนำไปสู่การเสนอทางเลือกในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดสมดุลกับระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การให้บริการด้านความมั่นคงทางอาหาร การเลี้ยงและอนุรักษ์โคเนื้อพื้นเมืองน่านเชิงบูรณาการ และการพัฒนาศูนย์สาธิต การเลี้ยงกบนาแบบเกษตรอินทรีย์ การวิจัยและฝึกอบรมด้านความหลากหลายทางชีวภาพและนิเวศวิทยาพื้นถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อการดูแลสุขภาพแวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงนำคณะกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ และได้ทรงรับทราบถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ การขยายพื้นที่ปฏิบัติการและสถานีปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างเครือข่ายวิชาการพื้นที่ภูมิภาค การจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์ตามความต้องการของท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการใช้ประโยชน์ของผู้เรียนและสังคม การขยายโอกาสอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคอย่างถาวร และการสร้างเครือข่ายวิชาการในพื้นที่ภูมิภาคอย่างถาวร เพื่อการพัฒนาทางวิชาการเรื่องภูมิภาคของมหาวิทยาลัย

กิจกรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในจังหวัดน่านเหล่านี้ มีจุดเด่นด้านการทำงานเชื่อมโยงชุมชนทางวิชาการในมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายวิชาการท้องถิ่น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกให้ทรัพยากรบุคคลที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลิตให้สังคม ได้ตระหนักถึงคุณค่าของการอุทิศตนทำงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้เพื่อทดแทนพระคุณของแผ่นดินได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการสัมมนาโครงการ “รัฐฯ ป่าน่าน” ระดมสมองทุกภาคส่วนหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่าต้นน่าน ในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ และทรงบรรยายเรื่อง “การสร้างสำนึกในเด็กและเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” ว่า

“... จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่นำอยู่จังหวัดหนึ่ง การที่ได้เดินทางมาจังหวัดน่านหลายครั้ง ทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นทั้งส่วนที่ดีและส่วนที่เป็นปัญหาอยู่มากได้แก่ ปัญหาพื้นที่ป่าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้สภาพสมดุลตามธรรมชาติสูญเสีย มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การฟื้นฟูป่าให้ดีขึ้น หากทางให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้ ก็จะสามารถแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ แม้จะต้องใช้เวลาาน แต่若不เริ่มต้นตั้งแต่ตอนนี้ ปัญหาที่จะทวีความรุนแรงขึ้น... กระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งทั้งจังหวัดน่าน ตลอดจนประชาชนที่เป็นเจ้าของจังหวัด เห็นความสำคัญของปัญหา และร่วมแรงร่วมใจในการแก้ปัญหา หาวิถีทางที่จะคงสภาพป่า เพื่อให้จังหวัดน่านสวยงามยิ่งขึ้น ประชาชนได้รับผลประโยชน์ทั่วกัน และช่วยกันรักษาไว้ให้เป็นมรดกตกทอดสู่รุ่นลูกหลานต่อไป”

โครงการพัฒนาพื้นที่จุฬาฯ-สระบุรี อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

โครงการจัดตั้งสำนักงานจัดการพื้นที่จุฬาฯ-สระบุรี อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
เป็นการขยายการปฏิบัติงานทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
ของศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการพัฒนาพื้นที่ของจุฬาฯ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่บริเวณกิโลเมตรที่ ๗ ติดกับถนนหลวงสายแก่งคอย-บ้านนา จังหวัดนครนายก ห่างจากกรุงเทพมหานครตามระยะทางถนนหลวงประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร รวมพื้นที่ ๔,๗๑๑ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่จำนวน ๓,๓๖๔ ไร่ และพื้นที่ที่ใช้สนับสนุนการศึกษาหรือกิจกรรมของจุฬาฯ ๑,๓๔๗ ไร่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ริเริ่มการจัดหาที่ดินเพื่อรองรับการขยายการปฏิบัติงานทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยเลือกพื้นที่ส่วนหนึ่งของตำบลตาลเดี่ยว ตำบลห้วยแห้ง และตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ให้เป็นพื้นที่แห่งที่ ๒ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ดินดังกล่าวเป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ และของมูลนิธิสืดถ่าจุฬาฯ ที่ ศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด บิณฑสันต์ เป็นประธานในเวลานั้น ต่อมาได้ทำเรื่องขออนุญาตกรมป่าไม้เข้าใช้พื้นที่ และได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสมาคมนิสิตเก่าจุฬาฯ มูลนิธิสืดถ่าจุฬาฯ ชมรมนิสิตเก่าจุฬาฯ จังหวัดสระบุรี พร้อมด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้คณะวิทยาศาสตร์จัดทำโครงการสำรวจสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ กายภาพ และประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยา เพื่อให้ทราบถึงความหลากหลายของสัตว์ พันธุ์ไม้ สภาพแวดล้อมในบริเวณดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้เริ่มต้นโครงการพัฒนาที่ดินจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ มูลนิธิสืดถ่าจุฬาฯ มีความเห็นว่าพื้นที่สระบุรีมีความแห้งแล้งมาก มูลนิธิฯ จึงได้อนุมัติเงิน ๑๑ ล้านบาทเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ซึ่งสามารถบรรจุน้ำได้ ๗ แสนลูกบาศก์เมตร โดยมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำ-พื้นที่ป่าสงวนแนวเขาจำปาด้านตะวันออกเฉียงเหนือของโครงการ จัดให้เป็นเขตอนุรักษ์ป่า เพื่อจะฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และพื้นที่รอบบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำที่มูลนิธิฯซื้อไว้สำหรับการสร้างอาคารและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการพัฒนาที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุมณฑา กิระนันทน์ อธิการบดี กล่าวถวายรายงานแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้กรมชลประทานศึกษาหาพื้นที่ในการขุดบ่อน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม และมอบหมายให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดทำฝายแม้วบนพื้นที่ภูเขาแห้งแล้ง มีไฟไหม้ป่าเป็นประจำ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ โดยเริ่มดำเนินการสร้างตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๒๕ ฝาย และได้ร่วมมือกับศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดสร้างเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ อีก ๒๕ ฝาย จนกระทั่งพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเปลี่ยนเป็นป่าที่เขียวขจีในเวลาต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ พระองค์พระราชทานต้นมะม่วงแก้วจำนวน ๒,๖๐๐ ต้น และต้นปอเทืองให้ปลูกบนพื้นที่ ๑๕ ไร่ที่ยังไม่ใช้งาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นผู้ดำเนินการในระยะแรก และได้มอบหมายให้ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบต่อไป เพื่อพลิกฟื้นผืนดินมิให้แห้งแล้งต่อไป รวมทั้งมอบให้กรมปศุสัตว์ทำการทดลองปลูกหญ้าประเภทต่างๆ เพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล อธิการบดี ได้กราบบังคมทูลว่า มหาวิทยาลัยได้เสนอขอตั้งงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ รวม ๑๕๐ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ อาคารวิจัย และค่าก่อสร้างสาธารณูปการในพื้นที่ โดยต่อมาได้เสด็จทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น ได้แก่ คณะสัตวแพทยศาสตร์ได้จัดทำโครงการวิจัย สถานภาพการเลี้ยงสัตว์ การออกค่ายนิสิตสัตวแพทย์จุฬาฯ อาสาเพื่อให้บริการทางด้านสุขภาพปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงของประชาชนในพื้นที่รอบโครงการ โครงการศูนย์การผลิตแพะพันธุ์และผลิตภัณฑ์จากแพะ พัฒนาสายพันธุ์แพะนมพันธุ์ดีและปลอดโรคเพื่อผลิตพ่อแม่พันธุ์เป็นแพะต้นแบบ คณะพยาบาลศาสตร์จัดบริการตรวจสุขภาพและเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์จัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อน้อง และมหาวิทยาลัยจัดโครงการจุฬาฯ ชนบท ที่ขยายโอกาสให้แก่โรงเรียนในพื้นที่เขตอำเภอแก่งคอย โดยคัดเลือกนักเรียนยากจนเพื่อรับทุนการศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้รับงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ ภายใต้อำนาจของโครงการไทยเข้มแข็ง เพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารปฏิบัติการต่างๆ ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปเยี่ยมโครงการพัฒนาที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อทอดพระเนตรโครงการสร้างโรงงานต้นแบบระบบงานทางวิศวกรรม Green Engineering for Green Society โครงการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมอาหาร ผลิตภัณฑ์สุขภาพและเกษตรครบวงจรของคณะวิทยาศาสตร์ โครงการส่งเสริมศักยภาพการใช้ชีวภาพและชีวมวลในการผลิตเชื้อเพลิงและเคมีภัณฑ์ โครงการย่อยปลูกหญ้าเพื่อเลี้ยงแพะ โครงการย่อยศูนย์ไพรเมทแห่งชาติ และโครงการย่อยบ่อเก็บน้ำชลประทาน ซึ่งทั้งหมดได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากจังหวัดสระบุรี ในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้พื้นที่ และเพื่อจัดหาสาธารณูปโภค ทั้งระบบไฟฟ้าแรงสูง ระบบสื่อสาร และระบบประปา ในขณะที่เดียวกันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตามโครงการยุทธศาสตร์ เกื้อกูล โครงการ One Functional-unit One Community (OFOC) ด้วยการจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำทางวิชาการแก่ชาวอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการพัฒนาที่ดินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดสระบุรี เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาพื้นที่เพื่อการก่อสร้างอาคารบริการกลางซึ่งประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องสัมมนา ห้องประชุมใหญ่ และสำนักงานบริการกลาง รวมถึงอาคารหอพระ ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าอาคารบริการกลาง นอกจากนี้ยังทรงติดตามโครงการในพระราชดำริอื่นๆ ได้แก่ การผันน้ำจากเขื่อนโคกกรุงสู่อ่างเก็บน้ำจุฬาฯ การจัดการแปลงหญ้าอาหารสัตว์ และทรงติดตามการเจริญเติบโตของมะม่วงแก้วพระราชทานอย่างสม่ำเสมอซึ่งเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างหาที่สุดมิได้

พระบรมราชโองการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาวิทยาศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ อัสวพิทพ
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยอธิการบดี

โครงการความร่วมมือไทย-เบิร์น

ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีความสนพระราชหฤทัยในงานวิจัยและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอันมาก ตัวอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือการที่พระองค์สนพระราชหฤทัยในงานวิจัยด้านฟิสิกส์อนุภาคพลังงานสูง ที่ The European Organization for Nuclear Research หรือ CERN เป็นอันมาก พระองค์ทรงนำคณะนักวิทยาศาสตร์ไทยไปเยือน CERN ถึง ๔ ครั้งภายในช่วงเวลา ๑๐ ปี ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ขณะที่ CERN กำลังก่อสร้างเครื่องเร่งอนุภาค Large Hadron Collider (LHC) ที่มีขนาดใหญ่และมีพลังงานสูงที่สุดในโลก ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยทรงเป็น keynote speaker ในการประชุม Role of Science in Information Society (RSIS) ที่จัดโดย CERN ร่วมกับ UNESCO The International Council for Scientific Unions และ The Third World Academy of Science ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๓ พระองค์ทรงมีพระราชดำริและทรงเล็งเห็นว่า หากนักวิทยาศาสตร์ไทยได้มีโอกาสทำ

งานวิจัยร่วมกับ CERN ซึ่งเป็นองค์กรวิจัยด้านฟิสิกส์อนุภาคพลังงานสูงชั้นนำระดับโลก ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยเป็นอันมาก

ในคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือน CERN เป็นครั้งที่ ๓ นั้น ได้มีการลงนามใน Expression of Interest in the Participation of Physicists from Universities and Research Institutes from Thailand in the CMS Experiment at the CERN LHC Accelerator ระหว่างสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) และ CERN โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความร่วมมือให้นักฟิสิกส์จากประเทศไทยเข้าร่วมทำการทดลองด้านฟิสิกส์อนุภาคพลังงานสูง และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาและครูจากประเทศไทยเข้าร่วมโครงการ CERN Summer Student Program และ CERN High School Physics Teacher Program ซึ่งต่อมาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการและ

วิจัยกับ CERN เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของประเทศไทยกับ CERN ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทยที่มีความร่วมมือกับ CERN อย่างไม่เป็นทางการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และสนับสนุนการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือดังกล่าวต่อเนื่องมาโดยตลอด

ต่อมาได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ โครงการ National e-Science Infrastructure Consortium ระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการประมวลผลแบบกริดเพื่อใช้ประโยชน์ในงานวิทยาศาสตร์เชิงคำนวณร่วมกัน ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” แห่งองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นับเป็นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการคำนวณของประเทศ อันเป็นผลจากโครงการความร่วมมือไทย-จีน

ต่อมาภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ The Compact Muon Solenoid Collaboration (CMS) เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ วังสระปทุม ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคอาเซียนที่มีฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มการทดลอง CMS ที่ CERN อย่างเป็นทางการ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและศูนย์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ได้ร่วมกันจัดตั้งเป็นศูนย์คอมพิวเตอร์กริดระดับ Tier-2 ของ CMS เพื่อร่วมประมวลผล จัดเก็บ และวิเคราะห์ผลการทดลองการชนกันของอนุภาคโปรตอนพลังงานสูง เพื่อศึกษาสมบัติของอนุภาคฮิกส์โบซอน ซึ่งเพิ่งประกาศการค้นพบเมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และส่งผลให้ผู้เสนอทฤษฎีนี้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาฟิสิกส์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตลอดจนการค้นหออนุภาคสมมาตรยวดยิ่ง สสารมืด ร่วมกับนักฟิสิกส์จากทั่วโลก

สืบเนื่องจากการที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เข้าเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการของ The Compact Muon Solenoid Collaboration (CMS) เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้เข้าเป็นสมาชิกของ A Large Ion Collision Experiment (ALICE) เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีลงนามทั้งสอง ณ วังสระปทุม เพื่อให้การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลจาก CMS และ ALICE ของ CERN เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบริหารจัดการและการใช้งานข้อมูลจำนวนมากผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กราฟิก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยห้องปฏิบัติการวิจัยการจำลองขนาดใหญ่ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จึงได้เข้าร่วมกับเครือข่ายกริดคอมพิวเตอร์ Worldwide LHC Computing Grid (WLCG) ของ CERN เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการความร่วมมือวิจัยด้านฟิสิกส์อนุภาคพลังงานสูง โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนฯ โปรดเกล้าฯ ให้จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และ CERN ขึ้นในวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ วังสระปทุม ทำให้ประเทศไทยจะเป็นประเทศแรกในภูมิภาคอาเซียนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่าย WLCG

ความร่วมมืออื่นๆ ระหว่างหน่วยงานของประเทศไทย กับ CERN

คณะอนุกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการและวิจัยกับ CERN ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านฟิสิกส์ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร และสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ โครงการความร่วมมือไทยกับเซิร์น เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ นั้น ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะอนุกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการและวิจัยกับเซิร์น-เดซี เพื่อร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. โครงการคัดเลือกนักศึกษาและครูสอนฟิสิกส์เพื่อร่วมโปรแกรมภาคฤดูร้อนของ CERN (ดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจะทรงคัดเลือกด้วยพระองค์เองในขั้นตอนสุดท้าย
๒. โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ CERN เช่น โครงการ CERN School Thailand (ระดับปริญญาโท-เอก) ซึ่งจัดกิจกรรมแล้ว ๒ ครั้ง และโครงการ Thailand Experimental Particle Physics Novice Workshop (อนุภาคน้อย) (ระดับปริญญาตรี) ซึ่งมีการจัดกิจกรรมแล้ว ๒ ครั้ง เช่นกัน
๓. ภาควิชาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติด้าน e-Science เป็นความร่วมมือที่ริเริ่มโดย ๕ หน่วยงาน เพื่อร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคำนวณสมรรถนะสูง เพื่อรองรับการใช้งานด้านการศึกษาวิจัยอย่างยั่งยืน
๔. โครงการส่งเสริมนักศึกษาปริญญาโท-เอก นักวิจัยไปทำงานวิจัย ณ CERN และพัฒนาให้เกิดการทำวิจัยร่วมกับ CERN โดยมีนักศึกษาและนักวิจัยไปร่วมทำวิจัย ณ CERN อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณและด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกล ทำให้นักวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยได้เข้าร่วมในงานวิจัยระดับโลก และทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศได้สร้างความร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

พระบรมราชโองการ

การพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน

รองศาสตราจารย์ ดร.ภรรณีภรณ์ สักกุล
อาจารย์ ตวทมล บางขวด
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบาทของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในโครงการอบรมนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ
โครงการค่ายแนะแนวและเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาต่อ
ของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ และโครงการอบรมบุคลากรข้าราชการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าโปรด
กระหม่อมรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จาก
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เข้าเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยพระราชทานชื่อโครงการว่า “โครงการ
นักเรียนในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี” ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นเป็นผู้ที่ครอบครัวมีฐานะยากจน
ส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูง ประกอบกับพื้นที่ใกล้เคียง
กับภูมิลำเนาไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถ
เดินทางไป-กลับ ระหว่างโรงเรียนกับบ้านได้ทุกวัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะไม่สามารถส่งเสียให้เรียนจนสำเร็จการศึกษาได้
นักเรียนเหล่านั้นจะได้รับพระราชทานพระราชานุเคราะห์ให้มีโอกาส
ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามระดับสติปัญญาและความเหมาะสม เพื่อจะ
ได้นำความรู้กลับไปประกอบอาชีพ มีรายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว และ
ยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตน
ให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น

ในระยะต่อมาได้ทรงงานในพื้นที่อื่นนอกเหนือจากโรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดน และมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระราชานุเคราะห์นี้
แก่นักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการตามพระราชดำริใน
ถิ่นทุรกันดารอันห่างไกล โดยนอกจากพระราชทานพระราชทรัพย์เพื่อ
ใช้จ่ายในการศึกษาแล้ว ยังทรงให้โอกาสและเสริมสร้างนักเรียนใน
พระราชานุเคราะห์ฯ ให้ได้มีความรู้ วิชาที่ค้น ประสพการณ์ และความ
เข้าใจเกี่ยวกับตนเองในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป และเพื่อ
ให้นักเรียนได้เข้าใจลักษณะของโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ
ได้ถูกต้องตรงกัน จึงมีการจัดโครงการอบรมนักเรียนในพระราชานุ
เคราะห์ฯ ในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนของทุกปี

ในการนี้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสร่วมมือ
กับสำนักพระราชวังในการสนับสนุนการจัดโครงการอบรมนักเรียนใน
พระราชานุเคราะห์ฯ ซึ่งจัดสำหรับนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ ที่ศึกษา
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ต่อเนื่องมาตั้งแต่โครงการครั้งที่ ๑ ซึ่งจัด

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบัน คือโครงการครั้งที่ ๒๓ โดยมีภารกิจในการคัดสรรคณาจารย์และนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นวิทยากรกลุ่มและวิทยากรพี่เลี้ยง เพื่อร่วมกันออกแบบและจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทั้งทางด้านวิชาการ ทักษะชีวิต นันทนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ โดยเป็นกิจกรรมที่จัดประมาณเดือนเมษายน ใช้เวลาต่อเนื่องประมาณหนึ่งสัปดาห์ และใช้พื้นที่บริเวณคณะครุศาสตร์และหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและพักแรม ในแต่ละปีจะมีนักเรียนเข้ารับการอบรมประมาณ ๒๐๐ คน

นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ ที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ คณะครุศาสตร์ โดยโรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ได้ร่วมจัดโครงการค่ายแนะแนวเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการศึกษาคือ ซึ่งดำเนินการประมาณเดือนมีนาคม ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน โดยมีภารกิจในการจัดสรรคณาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม เป็นวิทยากรเพื่อร่วมออกแบบหลักสูตรและจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ทางด้านวิชาการ เรียนรู้เทคนิควิธีการเรียน เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนของตน และเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งให้การแนะแนวการศึกษาต่อเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการศึกษาที่เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของนักเรียน การจัดกิจกรรมในโครงการจะใช้เวลาต่อเนื่องประมาณสองสัปดาห์ โดยมีนิสิตคณะครุศาสตร์ร่วมเป็นพี่เลี้ยงและคอยดูแลอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ตลอดเวลา และใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คณะครุศาสตร์ และหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและพักแรม ทั้งนี้ในแต่ละปีจะมีนักเรียนเข้ารับการอบรมประมาณ ๑๐๐ คน

นอกจากนี้ในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี คณะครุศาสตร์ยังได้ร่วมสนับสนุนการจัดโครงการอบรมบุตรหลานข้าราชการบริพาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน โดยรับสมัครและคัดสรรนิสิตคณะครุศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพและการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นวิทยากรและผู้ช่วยวิทยากรในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทักษะด้านต่างๆ ทั้งด้านวิชาการเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยจัดให้กับบุตรหลานข้าราชการบริพาร เป็นระยะเวลาประมาณ ๕ วัน มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการประมาณรุ่นละ ๗๐ คน

นับเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนานกว่า ๒๐ ปี ที่คณะครุศาสตร์ได้มีโอกาสถวายงานสนองพระมหากรุณาธิคุณ ผ่านโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งสามโครงการนี้ หากพิจารณาจำนวนนักเรียนที่ร่วมโครงการซึ่งแม้จะมีมากกว่า ๗,๐๐๐ คน แต่สิ่งที่สูงค่ากว่าความภาคภูมิใจในเชิงปริมาณและตัวเลข ก็คือความอิมเอมใจที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของกระแสดวงแห่งพระเมตตาที่พระราชทานแก่เด็กและเยาวชนของชาติและอีกประการที่สำคัญยิ่งก็คือการมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าว ได้สะท้อนและย้ำให้เรา “คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ประจักษ์ชัดถึงพระราชภาระและพระมหากรุณาธิคุณในด้านการศึกษา และพร้อมที่จะน้อมนำความตระหนักรู้นี้ เพื่อใช้เป็นพลังและแรงบันดาลใจในการมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถในด้านการพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

พระบวรรัตน์แห่งจุฬาราชมนตรี

การพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ กับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ศาสตราจารย์ พู่ เจิงโหย่ว

อาจารย์ประจำคณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง
ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.พิชญญา วิกาวิบูล

สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันขงจื้อแห่งแรกของประเทศไทย คือ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙
สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาราชมนตรี ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และการสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ (สำนักงานฮั่นปิ่น)
หรือสถาบันขงจื้อสำนักงานใหญ่ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทำให้สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาราชมนตรี พัฒนาได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง อันเป็นประโยชน์ต่อการผลักดันการแลกเปลี่ยน
วัฒนธรรมไทย – จีนและกิจกรรมการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การก่อตั้งสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปร่วม “งานสัมมนาภาษาจีนโลก ครั้งที่ ๑” ณ กรุงปักกิ่งตามคำทูลเชิญของสำนักงานฮั่นปิ่น และทรงปราศรัยความว่า การก่อตั้งสถาบันขงจื้อนั้นจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลักดันการศึกษาภาษาจีน และการก่อตั้งสถาบันขงจื้อในประเทศไทยเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนภาษาจีนที่ดีที่สุด สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชทานพรให้การ

เรียนการสอนภาษาจีนทั่วโลกพัฒนาก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง สดุดท้าย ตรัสด้วยภาษาจีน มีใจความว่า

“...ภาษาคือเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ หากต้องการกระชับสัมพันธ์ระหว่างประเทศแล้ว การเรียนภาษาของอีกฝ่ายเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อได้เรียนภาษาของอีกฝ่ายแล้ว จะทำให้ความสัมพันธ์ของสองประเทศนั้นแนบแน่นยาวนานชั่วลูกชั่วหลาน...”

ต่อมา สำนักงานฮั่นปิ่นดำเนินการให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยภาษาแห่งปักกิ่ง (Beijing Language University) ร่วมมือกันก่อตั้งสถาบันขงจื้อ ครั้นเมื่อสมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้มีพระราชปฏิสันถารถึงเรื่องการก่อตั้งสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับเอกอัครราชทูตแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ว่า

“...สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะต้องร่วมมือกับมหาวิทยาลัยปักกิ่ง เพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนเก่าของข้าพเจ้า มหาวิทยาลัยปักกิ่งก็เป็นมหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้าเคยศึกษาต่อ...”

และทรงเป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการก่อตั้งสถาบันขงจื้อระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ในวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคมในปีเดียวกัน ศาสตราจารย์สวี่ จื้อหง อธิการบดีมหาวิทยาลัยปักกิ่งและศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุชาติาภิระนันท์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมลงนามใน “ข้อตกลงความร่วมมือในการก่อตั้งสถาบันขงจื้อระหว่างมหาวิทยาลัยปักกิ่งและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดป้ายสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ ณ ห้อง ๒๑๒ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมด้วย ฯพณฯ นายจาง จิวหวน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุชาติาภิระนันท์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศาสตราจารย์หยาง เหอ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยปักกิ่งซึ่งเป็นตัวแทนของคณะจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง

ในการนี้ ได้ทรงพระอักษรด้วยพู่กันจีน พระราชทานแก่สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ เพื่อเป็นกำลังใจให้อาจารย์และนักเรียนของสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ มุ่งมั่นพัฒนางานด้านการศึกษาภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างคุณูปการเพื่อสัมพันธ์ไมตรีไทย-จีนสืบไป ความว่า “ภารกิจอันหนักหน่วง หนทางที่ยาวไกล”

ตลอด ๘ ปีที่ก่อตั้งมา พระองค์เสด็จฯ เยี่ยมเยียนและทรงเป็นประธานในงานสำคัญต่าง ๆ อยู่เสมอ ทรงเข้าร่วมงานครบรอบก่อตั้งสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ และกิจกรรมต่าง ๆ ทุกปีมิได้ขาด

บทสรุปสัมพันธไมตรี ไทย-จีน

สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสำนักงานฮั่นปิ่นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ทรงเยี่ยมชมศูนย์สัมพันธไมตรีวัฒนธรรมจีน ทรงพระอักษรด้วยพู่กันจีน ความว่า “สืบสานอารยธรรม กระชับไมตรี” ในงานต้อนรับการเสด็จฯ เยือนที่สำนักงานฮั่นปิ่นจัดขึ้น ทรงปราศรัยด้วยภาษาจีนอย่างคล่องแคล่ว มีพระราชดำรัสว่า

“...การมาเยือนในครั้งนี้ ทำให้รู้จักสถาบันขงจื้อมากขึ้นไปอีกขั้น และได้เรียนรู้ประเทศจีนมากขึ้นอีกด้วย...”

วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จออกแทนพระองค์ พระราชทานวโรกาสให้ ฯพณฯ นายสี จิ้นผิงและคณะเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทและพระราชทานเลี้ยงอาหารกลางวัน ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนฯ รับสั่งให้ศาสตราจารย์ฟู เจิงโย่ว ผู้อำนวยการสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ ฝ่ายจีน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ ผู้อำนวยการสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ ฝ่ายไทย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ ชุณหะวัณ รองผู้อำนวยการสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ ฝ่ายไทย ตามเสด็จ

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ ทรงเป็นประธานเปิดงานการประชุมร่วมสถาบันขงจื้อในเขตทวีปเอเชียและโอเชียเนียประจำปี พ.ศ. ๒๐๑๒ ในการนี้ ได้พระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่มาตามสวี่ หลิน ผู้อำนวยการสำนักงานฮั่นปิ่น การประชุมร่วมสถาบันขงจื้อในเขตทวีปเอเชียและโอเชียเนียประจำปี พ.ศ. ๒๐๑๒ จัดขึ้นโดยสำนักงานฮั่นปิ่นและสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาฯ มีตัวแทนจากสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อจาก ๓๔ ประเทศรวม ๑๒๘ แห่งเข้าร่วมกว่า ๒๖๐ คน

พระราชกรณียกิจทางวิชาการกับสถาบันขงจื้อ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ มาร่วมงานสัมมนาเชิงวิชาการและทรงเป็นประธานถึง ๑๑ ครั้ง โดยมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญ ดังนี้

วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๒ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์ฯ จัดงานแสดงปาฐกถาเชิงวิชาการเรื่อง **“วิถีวรรณศิลป์ในจีนร่วมสมัย”** ซึ่งบรรยายโดยคุณหวังเหมิง สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ นำคุณหวังเหมิง นักประพันธ์ชื่อดังของจีนเข้าเยี่ยมสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์ฯ ณ ชั้น ๒ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงเป็นกันเอง และอ่อนโยน ทั้งทรงดูแลแขกผู้มาเยือนอย่างละเอียดรอบคอบ จนทำให้คุณหวังเหมิง อาจารย์และนักเรียนสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์ฯ ที่ได้เห็นรู้สึกปลาบปลื้มใจยิ่งนัก

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ ทรงแสดงปาฐกถาเชิงวิชาการในงาน **“๖๐ ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน : การปฏิรูปเปิดประเทศและการพัฒนา”** ซึ่งจัดโดยสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยปักกิ่งและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าร่วมเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับเส้นทางการพัฒนาและปฏิรูปตลอด ๖๐ ปีของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีพระราชดำรัสว่า **“... ประเทศจีนได้กลายเป็นคู่ค้าที่สำคัญที่สุดของไทยประเทศหนึ่ง การศึกษาภาษาจีนและเรียนรู้วัฒนธรรมจีนจึงเป็นความมุ่งหมายของประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ จึงหวังว่างานสัมมนาครั้งนี้จะสามารถเรียนรู้แนวทางและบทเรียนจากเส้นทางการพัฒนาและปฏิรูปจีน เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในจีนปัจจุบันให้แก่คนไทยในทุกสาขาอาชีพ...”**

หลังจากนั้น ได้ทรงพระอักษรด้วยพู่กันจีน มีใจความว่า **“จีน-ไทยร่วมเฉลิมฉลอง”** เสมือนดังคำอวยพรยินดีเนื่องในโอกาสครบรอบสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากประชาชนชาวไทย

วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เสด็จฯ ยังอาคารสำนักงานวิทยทรัพยากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทรงแสดงปาฐกถาวิชาการในหัวข้อ **“๓๐ ปีเยี่ยมเยือนแดนมังกร”** ทรงเล่าเรื่องราวอย่างน่าสนใจแฝงไว้ด้วยพระอารมณ์ขัน มีอรรถรสและเป็นกันเอง นำผู้ฟังย้อนรำลึกถึงเหตุการณ์ประทับใจต่างๆ ผ่านภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ ตลอดจนการเสด็จฯ เยือนประเทศจีนเป็นเวลา ๓๐ ปี

ภายหลังการแสดงปาฐกถา เสด็จฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการภาพ **“๓๐ ปีเยี่ยมเยือนแดนมังกร”** และเสด็จฯ ยังศูนย์สัมพันธ์วัฒนธรรมจีน สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดและทอดพระเนตรศูนย์สัมพันธ์วัฒนธรรมจีน ได้ทรงพระอักษรด้วยพู่กันจีน มีใจความว่า **“วัฒนธรรมจีนมีต้นกำเนิดและประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน”**

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๕ เสด็จฯ ทรงเป็นประธานเปิดการประชุมร่วมสถาบันขงจื้อในเขตทวีปเอเชียและโอเชียเนีย และพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่มาตามสวี่ หลิน ผู้อำนวยการสำนักงานฮั่นปิ่น

วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๘ เสด็จฯ ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดห้องสมุดภาษาจีน สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์ฯ พระราชทานนามห้องสมุดแห่งนี้ว่า **“ห้องสมุดสิรินธรจีนวิทยาการ”** พร้อมทั้งทรงพระอักษรชื่อห้องสมุดนี้ด้วยพู่กันจีน

ห้องสมุดสิรินธรจีนวิทยาการมีหนังสือจัดเข้าชั้นจำนวน ๒๔,๐๐๐ เล่ม สามารถสืบค้นหนังสือได้จากระบบสืบค้นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และยังคงเพิ่มข้อมูลหนังสือภาษาจีนลงในระบบสืบค้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ เพื่อบ่มเพาะบุคลากรด้านภาษาจีนและด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

受助单位: TCC 集团

2009年1月17日

พื่อ 105 วิทยาลัยอาชีวศึกษา

สำนักงานขึ้นเป็นมอบหมายให้สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดทำและตีพิมพ์ วารสาร “สถาบันขงจื้อ” ที่ได้ถือว่าเป็นเวทีแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาภาษาจีนของอาจารย์ นักเรียน นิสิต และนักศึกษาชาวไทย สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงอาศัยเวลารว่างระหว่างปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมายในต่างจังหวัด ทรงพระอักษรพระราชทานแก่วารสาร “สถาบันขงจื้อ” ฉบับปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๔ มีใจความว่า “ผลักดันการเรียนภาษาจีน กระชับสัมพันธ์ไมตรีไทย-จีน”

พระมหากษัตริย์คุณ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงอุทิศพระวรกายและพระราชทรัพย์เพื่อสนับสนุนบุคลากรชาวไทยที่มีความสามารถและสนใจภาษาจีน อีกทั้งพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียนไทยไปศึกษาต่อยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ในจำนวนนั้นมีผู้ไปศึกษาต่อยังมหาวิทยาลัยปักกิ่งเป็นจำนวนกว่า ๓๐ คน นอกจากนี้ยังพระราชทานความช่วยเหลือแก่นักเรียน นิสิต และนักศึกษาที่สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปักกิ่งแต่ประสบปัญหาด้านต่างๆ อีกด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ไม่เพียงทรงห่วงใยในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาของสถาบันขงจื้อเท่านั้น ทรงเห็นว่าอาจารย์ชาวจีนต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนของตนเองมาอุทิศตนทำงานเพื่อประเทศไทย จึงทรงรู้สึกห่วงใยอาจารย์ชาวจีนเหล่านี้เป็นอย่างมาก ทำให้อาจารย์ชาวจีนที่มาทำงานในสถาบันขงจื้อประเทศไทยซาบซึ้งในพระมหากษัตริย์คุณ และมีกำลังใจทำงานมากขึ้นยิ่งกว่าเดิม

สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดงานอบรมอาจารย์สอนภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยไทยทุกปี โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยปักกิ่งมาเป็นผู้บรรยาย สมเด็จพระเทพรัตนฯ เคยพระราชทานวโรกาสให้อาจารย์ผู้บรรยายเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทและพระราชทานเลี้ยงอาหาร ณ วังสระปทุม ทำให้เหล่าอาจารย์ชาวจีนต่างรู้สึกปลาบปลื้มในพระมหากษัตริย์คุณและประทับใจรสชาติอาหารไทยเป็นอย่างมาก

สิ่งที่ทำให้ทุกคนประทับใจมิเสื่อมคลาย คือ สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชทานขนมไหว้พระจันทร์และส้มให้อาจารย์สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามประเพณีจีนและเทศกาลไหว้พระจันทร์หลายครั้ง เช่น เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้พระราชทานกระเช้าขนมไหว้พระจันทร์ สถาบันฯ จึงได้นำขนมไหว้พระจันทร์พระราชทานนี้มาแบ่งปันกับเหล่าอาจารย์และนิสิตทั้งชาวไทยและจีนที่เข้าร่วม “งานสัมมนาเชิงวิชาการเรื่องจันทร์กระจ่างกับจงชิว” อาจารย์และนิสิตต่างลิ้มรสขนมไหว้พระจันทร์พระราชทานร่วมกันด้วยความรู้สึกปลาบปลื้มยินดีเป็นอย่างยิ่ง

中国文化源远流长

诗琳通

การพัฒนาสถาบันขงจื้ออย่างยั่งยืน

สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสะพานกระชับสัมพันธ์ไมตรีและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งพัฒนางานด้านการเรียนการสอนภาษาจีนและการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน สนับสนุนงานวิชาการของสาขาวิชาภาษาจีน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อบ่มเพาะบุคลากรด้านภาษาจีนชาวไทย

นอกจากนี้ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาและทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ชัดเจน

ภายในระยะเวลา ๕ ปีนับจากนี้ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานฮันปิ่น / สถาบันขงจื้อสำนักงานใหญ่ จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและเผยแพร่วัฒนธรรมจีน เน้นความเป็นเอกลักษณ์และคุณภาพระดับสูง มุ่งเป้าหมายที่การจัดการเรียนการสอนและเสาะหาแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังยังคงร่วมมือกับสาขาวิชาภาษาจีนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านวิชาการ พร้อมทั้งเดินหน้าก่อตั้งสาขาวิชาครุศาสตร์ภาษาจีน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นโครงการที่ร่วมมือกับคณะอักษรศาสตร์และคณะครุศาสตร์ รวมถึงจัดการอบรมอาจารย์สอนภาษาจีนและการสอบวัดระดับมาตรฐานภาษาจีน (HSK) ต่อไป

งานหลัก ๗ ด้านของสถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากจะช่วยเหลือด้านบุคลากรผู้สอนแก่สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดอบรมภาษาจีนประเภทต่างๆ จัดอบรมอาจารย์สอนภาษาจีนแล้วนั้น ยังครอบคลุมงานด้านอื่นๆ เช่น การให้ข้อมูลและมอบทุนการศึกษาต่างๆ แก่นักเรียน นิสิตและนักศึกษาเพื่อไปศึกษาต่อยังประเทศจีน

สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสะพานกระชับสัมพันธ์ไมตรีและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งพัฒนางานด้านการเรียนการสอนภาษาจีนและการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน สนับสนุนงานวิชาการของสาขาวิชาภาษาจีน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อบ่มเพาะบุคลากรด้านภาษาจีนชาวไทย

นอกจากนี้ สถาบันขงจื้อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังสามารถก่อตั้งและประสบความสำเร็จได้ตั้งเพียงนี้ด้วยพระมหากรุณาธิคุณทั้งสิ้น

สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงมุ่งมั่นศึกษาภาษาจีนตลอดระยะเวลา ๓๐ ปี ทรงพระปรีชาสามารถในภาษาจีนรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน ดังจะเห็นได้จากผลงานพระราชนิพนธ์และพระราชนิพนธ์แปลวรรณคดีจีนซึ่งถือเป็นการนำเสนอสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนสู่ประชาชนชาวไทย กระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนชาวไทยและจีน นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังเฝ้าพระทัยใส่ในด้านการพัฒนาการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย ทรงสนับสนุนให้สถาบันขงจื้อเผยแพร่ภาษาจีนในวงกว้าง ทรงอุทิศพระวรกายเพื่อให้สถาบันขงจื้อสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงและเพื่อเผยแพร่ภาษาจีนในประเทศไทยให้ทั่วถึงและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทรงเป็นมิตรลำค่าที่ปวงชนชาวไทยเทิดทูนยิ่ง

พร : สิบตรี

พระราชนิพนธ์

คณะครุศาสตร์ โครงการวิทยาลัยกำแพงเพชรอเนกประสงค์ ราชอาณาจักรกัมพูชา

รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ทิพย์ สักกุล

อาจารย์ ตวงกมล บางขวด

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบาทของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน วิทยาลัยกำแพงเพชรอเนกประสงค์ ราชอาณาจักรกัมพูชา

วิทยาลัยกำแพงเพชรอเนกประสงค์ ณ ซ้อมโบร์ อำเภอปราสาทซ้อมโบร์ จังหวัดกำแพงเพชร ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ต้องการพัฒนาเยาวชนกัมพูชาให้เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ จึงพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นประธานโครงการการดำเนินงานสร้างวิทยาลัยกำแพงเพชรอเนกประสงค์ ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยเสด็จพระราชดำเนินทรงตรวจพื้นที่ที่จะพระราชทานโรงเรียน ทรงเป็นประธานลงนามในพิธีสารว่าด้วยการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา ทรงเยี่ยมเยียนและติดตามการก่อสร้างโรงเรียน ทรงวางศิลาฤกษ์ของโรงเรียน และพระราชทานพระราชวโรกาสให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินสมทบโครงการโรงเรียนพระราชทาน ณ สังกัดศาลากรมศิลปากร ในการแสดงโขนหน้าจ้อ ตอน อินทรชิตถูกครกินนม

ซึ่งกรมศิลปากรจัดถวาย การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปตามพระราชประสงค์เพื่อตอบสนองน้ำใจไมตรีรวมทั้งแสดงถึงความสัมพันธ์และความเป็นมิตรที่ดีต่อกันของประชาชนทั้งสองประเทศ ดังความตอนหนึ่งที่พระราชทานไว้แก่คณะกรรมการดำเนินโครงการทั้งชาวไทยและชาวกัมพูชา ความว่า

“...ความต้องการของข้าพเจ้าคือ ต้องการมีส่วนร่วมในการให้การศึกษายาวชนกัมพูชาซึ่งเป็นเยาวชนที่มีศักยภาพเป็นอย่างดี และถ้าได้การศึกษาเล่าเรียนและฝึกอบรมที่ดีแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมกัมพูชา และสังคมโลกสืบไป สิ่งที่เราคาดหวังจากนักเรียนเหล่านั้นคือ

ประการที่ ๑ ต้องการเห็นนักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่สามารถจะนำความรู้ไปทำอาชีพ ปฏิบัติงานต่างๆได้ และสามารถศึกษาต่อในระดับขั้นที่สูงขึ้นได้

ประการที่ ๒ ให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

ประการที่ ๓ มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สามารถที่จะปฏิบัติงานต่างๆ ได้ด้วยดี

ประการที่ ๔ เป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอยากจะให้มาช่วยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนี้ให้ต่อเนื่องไป ไม่ให้ทอดทิ้ง มิให้มีคุณภาพที่ด้อยลง หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะมีความคิดที่พัฒนาให้งานของเราดีขึ้นๆ จะได้เป็นประโยชน์ สร้างชีวิตและสร้างชาติกันพบาต่อไป...”

การสร้างโรงเรียนพระราชทานดังกล่าว คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องการให้ความรู้ การอบรมด้านการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาครูที่เป็นบุคลากรรุ่นแรกของโรงเรียน

จำนวน ๔๖ คน ตามโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา (ระยะที่ ๑) รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๘-๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ในการนี้ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว พระราชทานวโรกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทเพื่อรับพระราชทานวุฒิปัตถการฝึกอบรม เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย

บุคลากรดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของโรงเรียน กางแผนเตรียม ซึ่งเปิดสอนทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ฝ่ายกัมพูชาได้ดำเนินการเตรียมหลักสูตร การคัดเลือกบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถและสมัครใจมาทำงานที่โรงเรียน อาทิ ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถบริหารโรงเรียนและหลักสูตรได้

វិទ្យាល័យកំពង់ឆ្នាំង

សិរីសុខ

การเตรียมการทางด้านการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัย กำแพงเดี่ยวนั้น คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตดำเนินการอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ โดยมีคณาจารย์จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการอบรม ได้แก่

1. การจัดรูปแบบการศึกษาตามที่ราชอาณาจักรกัมพูชาต้องการ
2. การจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การศึกษาคูงาน การจัดกิจกรรม การผลิตสื่อ และการวัดประเมินผลให้แก่ผู้บริหารและครู โดยแบ่งเป็น ๔ ลักษณะ กล่าวคือ
 - การฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน (Basic Workshop) ให้แก่บุคลากรทุกคนของโรงเรียน
 - การฝึกอบรมขั้นสูง (Advanced Workshop) สำหรับบุคลากรของโรงเรียนตามสาขาวิชาที่สอนหรือตามสายงานการบริหาร และสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียน
 - การฝึกปฏิบัติการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและเน้นประสิทธิผล (โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน Instructional Quality Development Project – IQDP)
 - การจัดอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม ณ วิทยาลัย กำแพงเดี่ยล

ในการจัดอบรมสัมมนาทุกครั้ง คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตจะยึดแนวพระราชปณิธานในสมเด็จพระเทพรัตนฯ ที่ว่า การจัดการศึกษา ณ ที่ใดต้องคำนึงถึงขอบเขตและความเป็นไปได้ ตามสถานภาพของพื้นที่นั้น และการจัดการศึกษาต้องมีการพูดคุยกันอย่างละเอียด การเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรใดควรเหมาะสมกับพื้นที่

ในปัจจุบัน การพัฒนาการศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้ ได้เจริญก้าวหน้าไปตามบริบทของสังคมกัมพูชาและสังคมโลก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงยืนหยัดที่จะสนองแนวพระราชดำริในการพัฒนาการศึกษาของราชอาณาจักรกัมพูชาตลอดมา คณะครุศาสตร์ถือว่าการพระราชทานความช่วยเหลือวิทยาลัยกำแพงเดี่ยล ซึ่งถือเสมือนเป็นของขวัญที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ประชาชนชาวกัมพูชาซึ่งมีอภัยคุณไม่ตรีที่ดียิ่งต่อประชาชนชาวไทยนั้น เป็นของขวัญที่งดงามล้ำค่า และยั่งยืนตลอดกาล

พระราชนิพนธ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์.ดร.สุวิธ พุกทอง
คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สืบเนื่องจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยสุขภาพอนามัยของราษฎร
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินงานโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน
เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ สำนักพระราชวังจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
“โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ขึ้น
ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

คณะกรรมการโครงการฯ ได้มอบหมายให้คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักร่วมกับสำนักงานโครงการ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และกองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน ในการดำเนินการให้บริการทางด้านทันตกรรม
โดยไม่คิดมูลค่าแก่เด็กนักเรียนและประชาชน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขล
านครินทร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และกรมสนับสนุน
บริการสุขภาพ ได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมดำเนินการโครงการหน่วย
ทันตกรรมพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี โดยปฏิบัติงานทั้งด้านการบริการทันตกรรม การดำเนินการ
โครงการทันตกรรมป้องกันและโครงการวิจัยด้านทันตสุขภาพ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีคำสั่งสำนักพระราชวัง ที่ ๓๖๓/๒๕๕๖ แต่งตั้ง
คณะกรรมการ โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย เลขาธิการพระราชวัง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และผู้อำนวยการหน่วยทันตกรรมพระราช
ทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการโครงการฯ
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี เป็นประธาน
กรรมการ และกรรมการ ได้แก่ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนัก
พระราชวัง คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ จาก ๗ มหาวิทยาลัย คือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขล
านครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณบดีคณะทันต
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีผู้แทน
สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน (มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘) หน่วยทันตกรรมพระราชทาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ออกให้บริการแก่เด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงปีละ ๒ ครั้ง รวมทั้งผ่านมาแล้วทั้งสิ้น ๘ ครั้ง ได้ให้บริการแก่ประชาชนจำนวนทั้งสิ้น ๓,๙๐๑ ราย

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ระหว่างการออกให้บริการที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดสระแก้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงห่วงใยสุขภาพอนามัยของปากของราษฎร เนื่องจากมีการรายงานจำนวนผู้ป่วยโรคฟันเป็นจำนวนมากในครั้งนั้น ศาสตราจารย์พิเศษ ทันตแพทย์หญิงท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพุช ผู้อำนวยการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน จึงได้ดำเนินโครงการเด็กไทยไร้ฟันผุในพื้นที่ทุรกันดาร โดยมีคณะทันตแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/โรงพยาบาลมหาราช นครราชสีมา) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรุงเทพมหานครร่วมกันดำเนินโครงการดังกล่าว โดยศึกษาวิจัยการเกิด

โรคฟันผุและวิธีการป้องกันในแต่ละภูมิภาค รวมถึงการให้บริการทางด้านทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายให้ดูแลในเขตภาคกลาง และที่ผ่านมามีอยู่ระหว่างการดำเนินการวิจัยเพื่อหาวิธีลดการผุของฟันในเด็กวัยเรียน และได้ให้บริการทางทันตกรรมแก่เด็กนักเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของโครงการ โดยให้บริการทันตกรรมแก่เด็กนักเรียนไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๘ ราย

ผลจากการวิจัยในโครงการนี้ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะได้นำเสนอไปยังกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้พิจารณาเปลี่ยนแปลงนโยบายในการป้องกันโรคฟันผุทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากและการให้ความรู้ในโรงเรียนสำหรับเด็กนักเรียน ให้เกิดการลดโรคฟันผุอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงห่วงใยสุขภาพช่องปากของประชาชนโดยเฉพาะเด็กในวัยเรียน

พระราชนิติ

คณะวิทยาศาสตร์ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวิชัย ชาญยุทธนากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พสุดี ปริยานนท์

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยสายพระเนตรกว้างและยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ทรงให้อนุรักษ์ต้นยางนา ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่างๆ มาปลูกไว้ในสวนจิตรลดาเพื่อเป็นแหล่งศึกษา อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ ดิน และป่าไม้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ โดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา จัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ มา จนถึงปัจจุบัน โดยดำเนินการตามกรอบแผนแม่บทระยะห้าปีที่ ๕ และให้ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ รวมทั้งยุทธศาสตร์ และพันธกิจของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ในพื้นที่ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และอำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมา จากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทรัพยากรบุคคล โดยการผลิตนัก วิจัยและบัณฑิตด้านความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างองค์ความรู้ที่นำไป สู่การอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และปลูกฝัง ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรม พืชและทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้บัณฑิตทุกระดับ รวมทั้งนักวิจัยรุ่นใหม่ ผลิตผลงานด้านวิชาการและงานวิจัยในระดับชาติ และระดับนานาชาติ และการจัดทำฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพ มีการจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการ ร่วมกับโครงการ อพ.สธ. และหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ต่อเนื่องทุก ๒ ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒

“...งานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ในสมัยนี้เรามีเทคโนโลยีที่รักษาสิ่งเหล่านี้ เพื่อให้นักวิชาการได้ศึกษากัน...ช่วยกันทำโครงการในการถ่ายรูปและถ่ายข้อมูลพรรณไม้เพื่อเป็นฐานข้อมูล แต่ในเมื่อการเก็บฐานข้อมูลนี้ ถ้าเก็บไว้แห่งเดียวก็อาจจะสูญหายไป ก็มีความคิดกันว่าจะให้หน่วยงานต่าง ๆ ช่วยกันเก็บ ที่หนึ่งเกิดเหตุเสียหายไป ก็จะได้มีข้อมูลเอาไว้ไม่สูญหายไปจากประเทศไทย หรือจากโลกนี้ ฐานข้อมูลนี้ก็เป็นของที่มีค่า ต้องช่วยกันดูแลให้ดี และผู้ที่จะมาใช้ก็ต้องดูแล ใช้อย่างถูกต้อง ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย แก่มนุษยชาติต่อไป...เมื่อบุคคลต่างๆ ได้มาศึกษาแล้ว เมื่อสนใจแล้ว ก็จะมีความรู้สึกอยากจะปกป้องรักษา ไม่ทำลายให้เสียหายสูญสิ้นไป ก็เป็นการช่วยอนุรักษ์เป็นอย่างดี...”

พระราชโอรสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานในการประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากร : อนุรักษ์และพัฒนาด้วยจิตสำนึกแห่งนักวิจัย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ สะท้อนให้เห็นพระราชหฤทัยที่ทรงห่วงใยการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อไม่ให้ทรัพยากรไทยอันมีค่าสูญสิ้นไป

การประชุมวิชาการและนิทรรศการ

การประชุมวิชาการและนิทรรศการ ครั้งที่ ๑ ณ ศาลาพระเกี้ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร	พ.ศ. ๒๕๔๔	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: อนุรักษ์และพัฒนาด้วยจิตสำนึกแห่งนักวิจัยไทย”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๒ ณ พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร	พ.ศ. ๒๕๔๖	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: ธรรมชาติแห่งชีวิต”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๓ ณ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ คลองไผ่ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	พ.ศ. ๒๕๔๘	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๔ ณ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย กองทัพเรือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี	พ.ศ. ๒๕๕๐	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: ประโยชน์แท้แก่มหาชน”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๕ ณ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี	พ.ศ. ๒๕๕๒	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: พันธุ์ดีใหม่ในฐานไทย”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๖ ณ ศูนย์หนองระเวียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดนครราชสีมา	พ.ศ. ๒๕๕๔	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: ก้าวสู่โลกกว้างอย่างมั่นใจ”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๗ ณ เขื่อนศรีนครินทร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต จังหวัดกาญจนบุรี	พ.ศ. ๒๕๕๖	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: นำสิ่งดีงามสู่ตาโลก”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๘ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	พ.ศ. ๒๕๕๘	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: หวนดูทรัพยากรสิ่งสินตน”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๙ ณ ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	พ.ศ. ๒๕๖๐	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: ศักยภาพมากล้นมิให้เหิน”
การประชุมวิชาการและนิทรรศการครั้งที่ ๑๐	พ.ศ. ๒๕๖๒	เรื่อง “ทรัพยากรไทย: ชาวบ้านไทยได้ประโยชน์”

พระราชนิพนธ์

คณะวิทยาศาสตร์ สัตวพระราชมาน และสัตว์ที่ได้รับพระราชมานนาม

นายสิวัธ สุตานนธ
นิสิตชั้นปีที่ ๓ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมงานจุฬาฯ วิชาการ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระราชทานอนุญาต ให้ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการเก็บ รักษา (สต๊าฟฟ์) ตะพาบน้ำไทย ที่ทรงเคยเลี้ยงไว้ในสระน้ำ วังสระปทุม ซึ่งได้ป่วยและเสียชีวิตลง เพื่อเป็นตัวอย่างอ้างอิงสำหรับงานวิชาการ และจัดแสดงแก่ประชาชน ณ พิพิธภัณฑ์สถาน ธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทรงลงพระนามาภิไธยในบัตรทะเบียน ประจำตัวสัตว์ของพิพิธภัณฑ์ ในฐานะทรงเป็นผู้เก็บตัวอย่าง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระราชทานอนุญาตให้อัญเชิญพระนามาภิไธย และพระราชทานชื่อวิทยาศาสตร์ของสัตว์ชนิดใหม่ ของโลกหลายชนิดที่คณาจารย์ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ค้นพบ อาทิ

ปูเจ้าฟ้า (*Phricotelphusa sirindhorn* Naiyanetr, 1989)

กิ้งเจ้าฟ้า (*Acanthosquilla sirindhorn* Naiyanetr, 1995)

กุ้งเจ้าฟ้า (*Macrobrachium sirindhorn* Naiyanetr, 2001)

หอยมรกต (*Amphidromus atricallosus classarius* Sutcharit and Panha, 2006)

และตะขาบม่วงสีมิลิน (*Sterropristes violaceus* Muadsub and Panha, 2012)

กุ๊บัน คือ กุญแจไขความลับในอดีต

It is the key to the past

CUMZ-R 2008.11.27.1

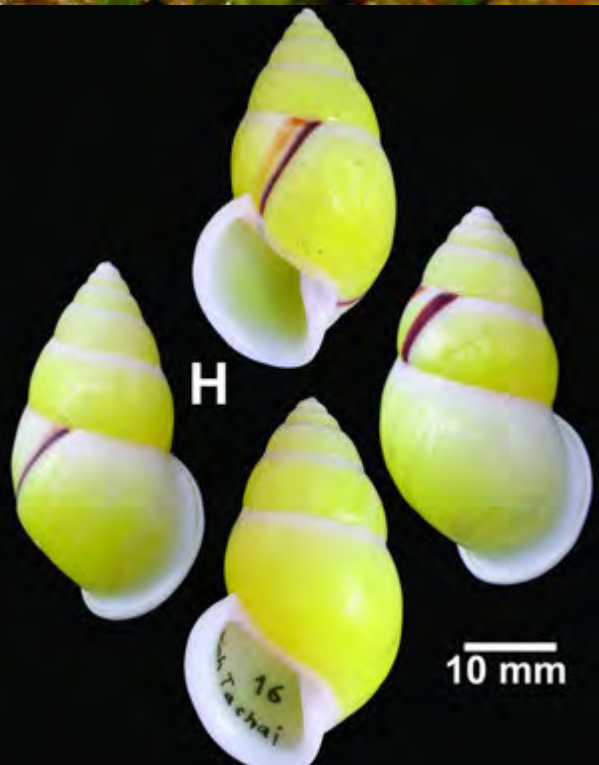
Common name ตะพาบน้ำ

Scientific name *Amyda cartilaginea*

Collector

วิกรม

พระราชนิพนธ์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ โครงการสะพานข้ามแม่น้ำลาว อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิต ธงทอง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองอธิการบดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุพมา จอกแก้ว

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงห่วงใยพสกนิกรที่อาศัยในพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกล พระองค์จึงทรงให้ความสำคัญในการเสด็จพระราชดำเนินเพื่อเยี่ยมเยียนและทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ทุรกันดารตลอดมา เมื่อวันพุธที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของชาวบ้านในพื้นที่หมู่บ้านแสนคำลือ อำเภอมะปรางค์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขณะนั้นและมีพระราชปฏิสันถารกับชาวบ้านในพื้นที่ ด้วยเรื่องของการเลี้ยงสัตว์และการเพาะปลูก

พระบรมวงศานุวงศ์ในราชวงศ์จักรีได้เสด็จพระราชดำเนินไปพื้นที่บ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอมะปรางค์ จังหวัดแม่ฮ่องสอนอีกหลายครั้ง อาทิ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเยี่ยมเยียนชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในวันเสาร์ที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ วันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ และวันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ดำเนินตามรอยพระบรมราชา

นับจากอดีต คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการตามรอยพระบรมราชาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยดำเนินโครงการเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารอย่างสม่ำเสมอ เมื่อศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะนั้น ทราบว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริในการก่อสร้างสะพานบริเวณพื้นที่บ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอมะปรางค์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากประชาชนขาดแคลนสะพานที่จะใช้ในการสัญจรข้ามลำน้ำ ต้องใช้สะพานไม้ชั่วคราวในการสัญจรซึ่งใช้ได้เฉพาะในฤดูน้ำลดเท่านั้น เมื่อถึงฤดูฝนเกิดน้ำหลากระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้นเกิดน้ำป่าไหลหลาก สะพานจะไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และบางครั้งถึงกับทำรูดเสียหายสร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านและนักเรียนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง เนื่องจากเดินทางติดต่อกันไม่สะดวก และไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนได้

คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมอบหมายให้รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิต ธงทอง หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมโยธา ในขณะนั้น พร้อมทั้งคณาจารย์และนิสิตดำเนินการจัดสร้างสะพาน เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียง โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

จากพระราชดำรัสครั้งหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดการแข่งขันฟุตบอลโดยเสด็จพระราชกุศลระหว่างทีมผู้สื่อข่าวกีฬา กับทีมวิศวฯ อาวุโส และทีมราชบุรีกับทีมวิศวฯ จุฬาฯ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ อันมีใจความตอนหนึ่งว่า “...การที่คณะวิศวกรรมศาสตร์มีความคิดที่จะไปช่วยด้วยกำลังของตนนั้นเป็นความคิดที่ประเสริฐ ฉะนั้น ผู้ที่มีความรู้ในทางสร้างสะพาน ก็ควรที่จะใช้ความรู้นั้นไปปฏิบัติงาน การสร้างสะพานสำเร็จนั้นก็เป็นอย่างดีที่ดี เพราะว่าเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค ก็กระตือรือร้นที่จะใช้วิชานั้นไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์ที่แท้จริง...” เป็นหลักให้คณาจารย์และนิสิตยึดถือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การก่อสร้างสะพานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การวางแผนและดำเนินงานก่อสร้างสะพาน

จากการสำรวจพื้นที่พบว่า การเดินทางเข้าออกสถานที่ก่อสร้างสะพาน นั้นทำได้ยาก เนื่องจากต้องเดินทางผ่านถนนลูกรังที่มีความลาดชัน คดเคี้ยวประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ถนนดังกล่าวมีสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการเดินทางในช่วงฤดูฝน รวมทั้งมีสะพานซึ่งเสียหายจากน้ำหลากเป็นระยะ ๆ ดังนั้นการวางแผนการดำเนินงานต้องวางแผนอย่างรอบคอบ และหลีกเลี่ยงการเดินทางในช่วงฤดูฝน

เมื่อวิเคราะห์สภาพพื้นที่และออกแบบทางด้านวิศวกรรมแล้ว พบว่า ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมในการสร้างสะพานข้ามลำน้ำกลาง คือ ในบริเวณพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์ บ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลักษณะโครงสร้างของสะพานเป็นสะพานแขวนสำหรับคนเดินข้าม โครงสร้างเป็นเสาเหล็กและยึดรั้งโดยลวดสลิง ขนาดกว้าง ๒ เมตร ยาว ๕๒ เมตร มีช่วงเสา ๓ ช่วง คือ ช่วงริม ๒ ฟัน มีความยาว

ฝั่งละ ๖ เมตร และช่วงกลางสะพานมีความยาว ๔๐ เมตร พื้นสะพานเป็นโครงสร้างเหล็กปูทับด้วยไม้เนื้อแข็งและท้องสะพานมีความสูง ๓.๕ เมตร เมื่อวัดจากระดับท้องน้ำ

การดำเนินการก่อสร้างสะพานได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์และนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และบริษัทเอกชน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ที่ร่วมสนับสนุนการทำงานเป็นอย่างดี หลังจากทีคณาจารย์และนิสิตได้ร่วมกันควบคุมการดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์ บ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน และทรงเปิดสะพานข้ามลำน้ำกลาง โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.ธนิต ธงทอง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต รองศาสตราจารย์ ดร. บุญสม เลิศศิริวงค์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตร่วมรับเสด็จ

ตลอดช่วงเวลาที่คณาจารย์และนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ดำเนินงานโครงการดังกล่าว คณาจารย์และนิสิตได้นำแนวคิดจากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการร่วมแรงร่วมใจนำความรู้ความชำนาญด้านวิศวกรรม ไปบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกล ทำให้เด็ก เยาวชน รวมถึงชาวบ้านที่ด้อยโอกาสสามารถสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ คณาจารย์และนิสิตได้เรียนรู้วิถีชาวบ้านในพื้นที่ซึ่งดำเนินชีวิตตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการเพาะปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และทำการประมง นอกจากนี้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชมรมอนุรักษ์พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์ ได้จัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเช่นกัน โดยจัดให้มีโครงการประมงโรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โครงการฝึกอาชีพ และการผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การดำเนินการต่าง ๆ อันเป็นรากฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

พระราชนิพนธ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โครงการพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอัมพวา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัมพวาเป็นเมืองพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ในปัจจุบันอัมพวาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง นอกจากการที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนริมน้ำ ยังได้มีโอกาสถวายงานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโครงการพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอัมพวาอีกด้วย

ความเป็นมา

การที่อัมพวาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของชุมชนฐานน้ำในภาคกลางของไทย อัมพวามีเรื่องราวมากมายที่ควรจะมีการบอกเล่าหรือสื่อความหมายให้แก่ผู้มาเยือน จึงมีความคิดที่จะจัดทำพิพิธภัณฑ์ขึ้น ในที่สุดพันเอกหญิงคุณนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ได้ให้โอกาสเลือกเรือนไทยกลางน้ำในอุทยาน ร.2 ซึ่งอยู่ในระหว่างการบูรณะ เพื่อเป็นสถานที่จัดสร้างพิพิธภัณฑ์

ต่อมาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้เสนอโครงการพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประธานมูลนิธิฯ มีพระราชานุญาตให้ดำเนินการ โดยใช้ระยะเวลา ๑๘ เดือน ในระหว่าง พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๒ ทั้งนี้มีคณาจารย์ในภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ และภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

เป็นผู้ศึกษาวิจัยเนื้อหาที่จัดแสดง การออกแบบพิพิธภัณฑ์และนิทรรศการรวมทั้งการควบคุมการก่อสร้าง มีนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ช่วยวิจัย นอกจากนี้ พระภิกษุและชาวบ้านยังมีส่วนร่วมในการบริจาคสิ่งของที่ใช้จัดแสดงอีกด้วย

วัตถุประสงค์และเนื้อหา

พิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอัมพวา จัดสร้างขึ้นเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ในด้านวัฒนธรรมประเพณี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และวิถีชีวิตของชุมชนอัมพวา ปัจจุบันยังคงเป็นชุมชนตลาดน้ำที่สำคัญที่สุดในลุ่มน้ำแม่กลอง เช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยา ในพ.ศ.2551 ชุมชนอัมพวาได้รับรางวัลจากองค์การยูเนสโก ในฐานะที่เป็นชุมชนที่สามารถอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม จนเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนริมน้ำของประเทศไทย

มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural heritage) หมายถึง ความงดงามของสิ่งที่มีมนุษย์ในสังคมสร้างสรรค์ขึ้นซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษและยังคงมีการอนุรักษ์และบำรุงรักษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลัง ได้แก่ ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม โบราณสถาน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ พืชหรือสัตว์ ซึ่งทำให้มรดกทางวัฒนธรรมมีเอกลักษณ์หรือมีความสำคัญ

แนวคิดในการนำเสนอต้นเนื้อหา

กรอบแนวคิดในการนำเสนอต้นเนื้อหา คือ มรดกทางวัฒนธรรมของอัมพวามีพื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ความหลากหลายของกลุ่มคนและความสมบูรณ์ของธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ ในที่นี้หมายถึง เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ช่วงต้นสมัยรัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม

ความหลากหลายของกลุ่มคน หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มเชื้อชาติศาสนา ในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ กลุ่มคนมอญ ไทย จีน พุทธ คริสต์ มุสลิม ซึ่งเป็นผู้ทำให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณี การตั้งถิ่นฐาน สถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์ ศิลปกรรม อาชีพ วิถีชีวิต ฯลฯ

ความสมบูรณ์ของธรรมชาติ หมายถึง ภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ ดิน น้ำ ที่ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐาน และการทำมาหากินของกลุ่มคนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดวัฒนธรรม

แนวความคิดในการจัดแสดง

รูปแบบของสื่อนิทรรศการ เน้นการใช้สื่อผสม โดยกำหนดให้เป็นรูปแบบที่ตอบรับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเนื้อหา ทั้งนี้จะต้องสามารถสนองประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย อันประกอบด้วย กลุ่มนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และกลุ่มประชาชนทั่วไป

การนำเสนอสื่อผสม ใช้เทคนิครูปแบบที่กระตุ้นความสนใจ มีระดับความลึกของข้อมูลและเนื้อหาที่แตกต่างกันเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ชม เพื่อให้ได้ความรู้และสามารถเชื่อมโยงความต่อเนื่องที่สัมพันธ์กันในแต่ละส่วน ได้แก่ สื่อแบบปฏิสัมพันธ์ แผนที่ รูปภาพและกราฟฟิกบอร์ด หุ่นจำลอง ฉากจำลองสภาพแวดล้อม ภาพยนตร์ และวัตถุจัดแสดง

แนวความคิดหลักในการจัดแสดงนิทรรศการ เป็นการจำลองบรรยากาศและวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนอัมพวา เช่น การจำลองบันไดทำนน้ำ เป็นการแบ่งนิทรรศการต่างๆ การจำลองหิ้งห้อย การจำลองเรือซึ่งแขวนบริเวณเพดานและปลาทุ เป็นต้น รวมทั้งการจัดแสดงแบบจำลองพื้นที่ชุมชนอัมพวาซึ่งตั้งอยู่บริเวณตรงกลางของอาคาร การจัดพื้นที่แสดงนิทรรศการภายในอาคารเรือน แบ่งออกเป็น ๗ ส่วน ตามช่วงเสาของอาคาร ได้แก่ การจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัด บ้าน ชุมชน ริมน้ำ การดนตรี อาหารและขนม และวัฒนธรรมและประเพณี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอัมพวา ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นจุดแรกรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดสมุทรสงคราม มีนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศเข้าเยี่ยมชมจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พระราชนิพนธ์

คณะสัตวแพทยศาสตร์ ๖๐ พรรษา อาศிரวาท

อาศிரวาทกราบบาทองค์พระทรงศรี
สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงปราดเปรื่องเรื่องพระนาม
เสด็จเยี่ยมราษฎรผ่านคลายทุกข์
เด็กน้อยใหญ่ไร้โอกาสได้พัฒนา
ทรงเป็นแบบให้จดจำนำชีวิต
ให้บัณฑิตจุฬาลงกรณ์อย่างพร้อมเพรียง
อันทำงานต้องมุ่งมั่นอุตสาหะ
ต้องรู้จริงรู้แจ้งสั่งสมนาน
พระทรงธรรมเปี่ยมเมตตารักษาสัตว์
ยามอุทกภัยสัตว์ได้พึ่งพระบารมี
พระราชทานเงินสัตว์ป่วยช่วยยากไร้
บำบัดโรคทรงดำริสร้างโรงพยาบาล
สนพระทัยทรงงานด้านอนุรักษ์
สัตว์เศรษฐกิจสัตว์เลี้ยงพระประเทือง
วิโรกาสสองเมษามาบรรจบ
เหล่าประชากรบาเทบบาทราชสุดาฯ
น้อมประณตอัญเชิญบุญคุณพระศรี
ให้ราชกิจสำเร็จได้ตามดำเนิน
ปราศจากโรคคาพยาธิ
สถิตเป็นพระมิ่งขวัญยั่งยืนยง
ข้าพระองค์ขอสัตตัญญารักษาสัตย์
ปฏิบัติกิจการงานธรรมะครอง

ราชกุมารีวงศ์จักรีศรีสยาม
ทั่วเขตคามสุดดีพระปรีชา
พระสร้างสุขทรงส่งเสริมการศึกษา
ชาวประชายึดหลักอยู่คู่พอเพียง
ประกอบกิจตั้งแนวทางพระสุรเสีง
ขอร้อยเรียงเป็นหลักคิดกอปรกิจการ
เสียดสละเพื่อส่วนรวมร่วมประสาน
ใจสมานชื่อตรงคงความ+มดี
ทรงขจัดภัยพิบัติให้สุขี
ทุกข์ทิวทรงบำบัดลงจับปล้น
พระทรงชัยอุปถัมภ์นำสถาน
ทั้งพระราชทานนาม “สัตตวิทย์วิจักษ์” เรื่อง
ทรงพิทักษ์กระบือแพะอย่างลือเลื่อง
ให้ต่อเนื่องดำรงคงคู่มา
พระราชสมภพครบปีหกสิบพรรษา
เปล่งวาจาขอพระองค์ทรงพระเจริญ
รัตนตรัยดีที่โลกาพาสรรเสริญ
ทรงเจริญราชธรรมล้ำราญองค์
มีดำริสิ่งใดได้ตั้งประสงค์
พระตำรงอยู่คู่ถิ่นแผ่นดินทอง
จะตั้งมั่นขจัดภัยไทยทั้งผอง
สานครรลองฝ่าพระบาทนิราษนาน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า ศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร. ชลลดา บุรณกาล
ผู้ประพันธ์

๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

มูลนิธิฯ

การชิมภาพ

ผลงานจากมูลนิธิฯ

หลังขึ้นเครื่องเครื่องบิน

เครื่องปรับอากาศ

ขั้นตอนและวิธีการ

1. การเตรียมตัว

2. การขึ้นเครื่อง

3. การปฏิบัติหน้าที่

4. การลงเครื่อง

5. การทำความสะอาด

6. การเก็บของ

7. การรายงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. การเตรียมตัว

2. การขึ้นเครื่อง

3. การปฏิบัติหน้าที่

4. การลงเครื่อง

5. การทำความสะอาด

6. การเก็บของ

7. การรายงาน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระมหากษัตริย์คุณต่อคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทีมสัตวแพทย์ได้ถวายงานในการรักษาสัตว์ทรงเลี้ยง อาทิ สุนัข แมว เต่า เป็ด กระรอก เป็นที่ทราบกันดีว่าโปรดให้สัตว์ได้อยู่อย่างอิสระ และเมื่อยามเจ็บป่วยก็จะเอาพระราชหฤทัยใส่ รับสั่งถามถึงอาการและการรักษา อีกทั้งเสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมสุนัขทรงเลี้ยงที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ทอดพระเนตรเห็นอาคารหลังเก่าที่ทรุดโทรมของคณะที่ส่วนหนึ่งเป็นโรงพยาบาลสัตว์เล็ก อาคารหลังนี้มีอายุกว่า ๘๐ ปี มีพระราชดำริให้ดำเนินการบูรณะอาคารเดิม หรือจัดสร้างอาคารใหม่ เนื่องจากอาคารทรุดโทรมไม่ปลอดภัย อีกทั้งยังคับแคบไม่สามารถรองรับสัตว์ป่วยได้เพียงพอ จึงเป็นที่มาของการจัดสร้างอาคารโรงพยาบาลสัตว์เล็กหลังใหม่ ต่อเนื่องกับอาคารศูนย์สัตว์ทดลอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้งบประมาณแผ่นดินร่วมกับงบประมาณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และของคณะสัตวแพทยศาสตร์ มีพระมหากษัตริย์คุณพระราชทานนามอาคารโรงพยาบาลหลังใหม่ว่า **“อาคารสัตววิทยวิจิตร”** และเสด็จพระราชดำเนินมาทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ อาคารสัตววิทยวิจิตรเป็นอาคาร ๑๐ ชั้น ประกอบด้วย แผนกอายุรกรรม คลินิกเฉพาะทางโรคต่างๆ อาทิ โรคผิวหนัง จักษุคลินิก ศัลยกรรม สูติกรรม เวชศาสตร์ฟื้นฟู พร้อมสระว่ายน้ำในตัวอาคาร แผนกภาพวินิจฉัยและเครื่องสแกนคอมพิวเตอร์ และหน่วยชันสูตร รวมทั้งเวิร์คที่เก็บสัตว์ป่วยไว้รักษา ธนาคารเลือด ห้องรักษาพิเศษ ห้องประชุมสัมมนา และห้องพักสัตวแพทย์เพื่อรองรับโปรแกรมการฝึกอบรมสัตวแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง นอกจากนี้ยังพระราชทานคำแนะนำให้เก็บไม้สักของอาคารเดิมไว้ใช้ประโยชน์ และเพื่อเป็นการอนุรักษ์ไม้สักเก่าที่มีคุณค่าต่อไป

นอกจากนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานภาพฝีพระหัตถ์ สัตว์ทรงเลี้ยง ให้คณะสัตวแพทย์ นำไปจัดทำเสื้อเพื่อหารายได้ อีกทั้งยังพระราชทานพระราชทรัพย์จากเงินทุน โครงการ **“แป๊ะฮวยช่วยเพื่อน”** เพื่อร่วมสมทบก่อสร้างอาคารและเครื่องมือแพทย์อีกด้วย

ในเรื่องการรักษาสัตว์ ได้พระราชทานเครื่องมือที่มีความจำเป็น อาทิ เครื่องติดตามสัญญาณซีพีอาร์สาย ทำให้สัตวแพทย์สามารถติดตามคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้อย่างต่อเนื่องในห้องฉุกเฉิน อีกทั้งยังพระราชทานเงินทุนเพื่อสมทบช่วยเหลือสัตว์จรจัดและยากไร้แก่คณะฯ ด้วย

เมื่อเกิดเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เนื่องจากมีสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะสุนัขและแมว ได้รับผลกระทบเพราะเจ้าของสัตว์ไม่สามารถดูแลสัตว์ได้ และนำไปที่ศูนย์พักพิงต่างๆ เป็นจำนวนมาก หนึ่งในศูนย์พักพิงคือ ศูนย์พักพิงบางปะกงของกรมปศุสัตว์ซึ่งมีสัตว์มากกว่า ๒,๐๐๐ ตัว สัตว์เกิดความเครียดและเจ็บป่วยเป็นจำนวนมาก แต่ขาดบุคลากรโดยเฉพาะสัตวแพทย์ เมื่อความทราบถึงเบื้องพระยุคลพระบาท มีพระราชดำริพระราชทานความช่วยเหลือ โดยโปรดเกล้าฯ ให้ทีมสัตวแพทย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เข้าไปช่วยเหลือโดยเร่งด่วนและจัดตั้งโรงพยาบาลชั่วคราวขึ้น เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมและพระราชทานคำแนะนำโดยพระองค์เอง เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีพระราชดำริร่วมกับกรมปศุสัตว์ให้ขยายสถานที่และปรับปรุงการเลี้ยงดูให้มีลักษณะดีขึ้น โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ทั้งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและจากพระองค์เอง เพื่อปรับปรุงอย่างเร่งด่วน มีการเพิ่มหลังคา โรงเรือน กรงสัตว์ อาหาร คนเลี้ยงดู และมีพระราชดำริให้สัตวแพทย์จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าไปช่วยทำการรักษาสัตว์ป่วย โดยตั้งโรงพยาบาลสัตว์ขนาดเล็กในพื้นที่

ในครั้งนั้นสัตวแพทย์ได้เข้าไปดูแล และสามารถช่วยชีวิตสัตว์ป่วยได้เป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากต้องใช้งบประมาณฉุกเฉิน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ และเป็นที่น่าปลาบปลื้มแก่พสกนิกรชาวไทยเป็นอย่างยิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนทรัพย์เพื่อการดำเนินการสร้างโรงพยาบาลชั่วคราวสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้โปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดทำ website สัตว์หายและถูกทอดทิ้ง จนเจ้าของสัตว์ตามหาสัตว์ที่พลัดหลงได้ และศูนย์ได้เสรีจลินนการกิจไม่มีสัตว์ตกค้าง เมื่อสิ้นสุดอุทกภัยในปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ในเรื่องการปลูกสัตว์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สัตวแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมทำการตรวจวินิจฉัยและรักษากระปือที่โรงเรียนกาสกรสิทธิ์ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนกระปือให้ไถนา นอกจากนี้มีพระราชดำริให้มีการศึกษาและอนุรักษ์กระปือที่มีรูปร่างสวยงาม โดยสัตวแพทย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับกรมปศุสัตว์ และนักวิทยาศาสตร์จาก สวทช ทำการประดิษฐ์เครื่องมือสแกนรูปร่างกระปือทั่วประเทศไทย โดยศึกษาการใช้มาตรวัดต่างๆ ในกระปือเด็กและกระปือโตเต็มวัย ทั้งในเพศผู้และเพศเมีย สำหรับบ่งชี้ความสวยงามของกระปือ ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ในการนำมาใช้คัดเลือกพันธุ์กระปืองามของกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้ได้มีการฝึกอบรมเกษตรกร ทำให้หลายภาคส่วนตื่นตัวในการอนุรักษ์กระปือไทย และยังมี การจัดทำทีวีดี และ website ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณากระปืองามซึ่งจัดทำโดยผู้วิจัยด้วย

ในเรื่องการเลี้ยงแพะ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สัตวแพทย์เข้าช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ผู้เลี้ยงแพะที่มูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดเชียงราย

ในเรื่องการเรียนการสอนทางด้านปศุสัตว์ ทรงพิจารณาเห็นว่านิสิตและบุคลากรของคณะสัตวแพทย์ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชอาหารสัตว์ ตั้งแต่ ชนิด วิธีการปลูก และการใช้ประโยชน์จากพืชอาหารนั้นๆ ประกอบกับเมื่อเกิดอุทกภัย สัตว์ขาดแคลนหญ้าที่จะใช้ในการบริโภค จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ คณะสัตวแพทย์ทำงานร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาวิจัยทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกรมปศุสัตว์ จัดทำต้นแบบการปลูกพืชอาหารสัตว์ในโครงการพัฒนาที่ดินจุฬาฯ จังหวัดสระบุรี โดยนิสิตและคณาจารย์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปลูกพืชอาหารสัตว์ ปลูกฝังให้สนใจผลิตเข้าใจวิถีพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและยังมุ่งงานวิจัยที่นำไปต่อยอดได้อีกด้วย

ในเรื่องการศึกษาสัตวแพทย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นประธานในการพิจารณาพระราชทานทุนชั้นสูง คือทุนมูลนิธิอานันทมหิดลแก่บุคลากรในทุกสาขาวิชาและทางด้านสัตวแพทยศาสตร์ โดยมีคณาจารย์ได้รับพระราชทานทุน รวมทั้งสิ้น ๑๒ คน ปัจจุบันจบการศึกษาระดับปริญญาเอกแล้วจำนวน ๙ คน และยังคงศึกษาเล่าเรียนจำนวน ๓ คน

เนื่องจากทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นแก่วงการสัตวแพทย์และแก่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีมติถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ในวาระที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะสัตวแพทยศาสตร์ได้จัดกิจกรรมร่วมกับกรมปศุสัตว์ในโครงการ “สัตวแพทย์อาสา เถลิงพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยได้จัดหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ออกให้บริการรักษาสัตว์โดยไม่คิดมูลค่าแก่บุคคลทั่วไปในเขตกรุงเทพฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และจะมีโครงการต่อเนื่องในเขตปริมณฑลในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อไป

พระราชดำริ

สำนักวิทยบริการการเกษตร

รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.กนิศักดิ์ อรวิระกุล
คณบดี สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชปรารภ
อยู่เนืองๆ และมีพระราชดำรัสกับศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์
กมลรัตน์กุล อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า
“...สิ้นเกล้าฯรัชกาลที่ ๖ ทรงต้องการให้พื้นที่สวนลุมพินีเป็นแปลงศึกษา
การเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังขาดการจัดการเรียนการสอน
สาขาการเกษตร ทั้งๆ ที่สาขานี้มีอยู่ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งทรงสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
...ทำไมจุฬาฯ ไม่ทำเรื่องเกษตร เหมือนจุฬาฯ ไม่ช่วยชุมชน ไม่ช่วยชาวบ้าน
และตรัสด้วยว่ายูนิเวอร์ซิตี ออฟ ลอนดอน ซึ่งเป็นต้นแบบของจุฬาฯ
ยังมีสวนพฤกษศาสตร์ไว้ให้เรียนการเกษตรเลย...”
อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้นำเรื่องเข้าระดมความคิดเห็น
ร่วมกับคณะผู้บริหาร และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นได้
ทำการศึกษาโดยจัดประชุมร่วมกันระหว่างคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง
เกษตรกร ประชาชนชาวบ้าน และองค์กรเอกชน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชวินิจฉัย
และพระราชทานแนวคิดเกี่ยวกับโครงการการจัดตั้งส่วนงานและหลัก
สูตรเกษตรของจุฬาฯ ในที่สุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้ง
“สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาวิชาชีพการเกษตร” เพื่อ
ผลิตบัณฑิตหลักสูตร “ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการ
ทรัพยากรการเกษตร” ตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ในการเป็น “เสาหลัก
ของแผ่นดิน” ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนจะมาเป็น “สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร”
เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

นอกเหนือจากพระราชปรารภและแนวพระราชดำริที่พระราชทานแก่
โครงการการจัดตั้งสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร และหลักสูตรนี้แล้ว
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาแนะนำ
ให้นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ที่สนใจด้านการเกษตรสมัครเข้าสอบ
คัดเลือกในหลักสูตรดังกล่าว มีนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนใน
รุ่นแรก ๒ คน เมื่อปีการศึกษา ๒๕๕๓ และต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๕๗
อีก ๑ คนเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่าลัวะ นอกจากนี้ ยังพระราชทานทุนการ
ศึกษาซึ่งบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์จัดถวาย ให้แก่นักเรียนจาก
วิทยาลัยกำปงเมอเดียล ราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ผ่านการคัดเลือกใน
ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ๑ คน ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ๓ คน และที่จะเข้าเรียน
ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ อีก ๒ คน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาให้
นิสิตได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิดในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินมาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และเมื่อนิสิตใกล้จบการศึกษา ทรงเอาพระทัยใส่ตรัสถาม
ถึงความตั้งใจของนิสิตในการเลือกทำงานหลังเรียนจบ และทรงติดตาม
ความก้าวหน้าการกลับไปทำงานด้านเกษตรของเหล่าบัณฑิตรุ่นแรกอย่าง
ใกล้ชิดด้วย

พร:บรมราชาเบญจมาธิศรีจุฬาลง

พระบรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ

พระบรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมานนท์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี
ทรงพระปรีชาเป็นเอตทัคคะ ยอดเยี่ยมทั้งทางด้านการศึกษา ภาษา ดนตรี
และทรงพระปรีชาในความรู้ทางวิชาการสาขาต่าง ๆ
ทรงเป็นพหูสูต สนพระราชหฤทัยในวิชาการความรู้ต่าง ๆ มาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์
ทรงเป็นนักคิด กวี นักสร้างสรรค์ ทรงเป็นปราชญ์ผู้มีปัญญารอบรู้
ทรงสามารถประสานความรู้ วิทยาการต่าง ๆ และเทคโนโลยีเก่าใหม่ บูรณาการขึ้นเป็นประโยชน์
เป็นคุณอันไพศาลยิ่งแก่ประเทศชาติและประชาชน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนพระราชหฤทัยใฝ่หาความรู้ในสรรพวิทยาการทั้งปวง ทรงเป็นผู้สดับตรับฟังมาก เมื่อคราวเสด็จหนแห่งใดก็ตาม จะตั้งพระราชหฤทัยฟังพร้อมทั้งทรงบันทึกลงในสมุดบันทึกส่วนพระองค์ และทรงฉายภาพต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง เมื่อเสด็จกลับก็ได้ทรงบันทึกความรู้จากทั้งที่ทรงฟังและทั้งที่เกิดเป็นอุทาหรณ์แห่งความรู้ขึ้นเป็นหนังสือพระราชนิพนธ์มากมาย ทรงพระปรีชาญาณในการจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดเป็นผลดี ผ่อนคลายทุกข์และบำรุงสุขให้แก่พสกนิกรชาวไทยอย่างต่อเนื่อง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าบัณฑิตพระองค์แรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและของประเทศไทย ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เหรียญทอง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ทรงเป็นพระบรมราชกุมารีที่เป็น “ศรี” แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจากนั้นทรงสำเร็จการศึกษาในสาขาต่าง ๆ อีกหลายสาขาวิชา ทรงเป็นบัณฑิตในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทย ยังความปลาบปลื้มให้แก่วงการอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สนพระราชหฤทัยแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในศาสตร์ต่างๆ ที่ทรงเห็นว่าเป็นประโยชน์เพื่อนำมาทรงบูรณาการ อันจะทำนุบำรุงพสกนิกรชาวไทยให้สามารถครองชีวิตเป็นอยู่ได้อย่างมีความสุขสวัสดิ์ และมีปัญญาสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้เปี่ยมด้วยพระมหากรุณา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประจำทุกปี สืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้ พระราโชวาทที่พระราชทานแก่นักบัณฑิตใหม่ ประทับในใจทุกดวงของเหล่าบัณฑิตที่ประชุมกันในที่นั้น ให้ระลึกเสมอว่า ภารกิจในการดูแลประเทศชาติและประชาชนเป็นภาระหน้าที่ของบัณฑิตทุกคน บัณฑิตจักพึงกระทำกรณียกิจให้ปรากฏเป็นประโยชน์และนำมาซึ่งความสุขให้แก่ประชาชนและประเทศชาติสืบไป

นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบเข้าเป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์อันยิ่งความปีติมาให้แก่ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตั้งแต่นั้นสืบมา ได้ทรงร่วมกิจกรรมเสมอด้วยนิสิตที่มีความผูกพันรักใคร่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเมื่อทรงสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ได้ทรงพระราชกรณียกิจทำนุบำรุงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ อันเป็นพระมหากรุณาอันหาที่สุดมิได้ ตลอดมา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏ โดยขอพระราชทานพระนามาภิไธยให้แก่อาคารสำคัญๆ ของมหาวิทยาลัยหลายหลัง อันได้แก่ อาคารบรมราชกุมารี อาคารมหาจักรีสิรินธร และอาคารเฉลิมราชสุดาภิฟ้าสถาน และเพื่อเฉลิมพระเกียรติทางด้านวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัด “ปาฐกถาชุดสิรินธร” ขึ้นเพื่อให้เกียรติสำคัญในสาขาต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้แสดงปาฐกถา ให้ความรู้ อันทรงคุณค่าที่ก่อปรชขึ้นด้วยประสบการณ์อันซับซ้อนลุ่มลึกของเมธีแต่ละท่าน ประกาศให้เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกัน ทุกครั้งที่จัดปาฐกถา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเป็นประธานในที่ประชุมทุกครั้ง ยิ่งความปลาบปลื้มขึ้นในหัวใจของชาวจุฬาฯ ทุกคน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็น “พระบวรรัตนแห่งจุฬาฯ” ด้วยพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ ทำนุบำรุงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ มากมาย ดังปรากฏในแต่ละบทมีการกล่าวถึงพระราชกรณียกิจกับการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการน่านและโครงการสระบุรี การพัฒนาวิทยาศาสตร์ การพัฒนาสหสาขาวิชา การพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน และการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้วยความเอาพระราชหฤทัยใส่ ความ “ประเสริฐ” แห่งพระราชกรณียกิจนำความซาบซึ้งใจมาสู่ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ทรงเป็น “พระบวรรัตนแห่งจุฬาฯ” ที่ทรงพระมหากรุณาอันหาที่สุดมิได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นนักคิด ทรงพระปรีชาสามารถในด้านต่างๆ มีพระราชกรณียกิจมากมายที่ทรงดำเนินโครงการด้วยพระองค์เอง และมีอีกมากมายซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริที่ทรงเชิญชวนผู้มีความสามารถด้านต่างๆ เข้ามาร่วมกันทำงานในกรณียกิจอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน ทรงให้ความสนพระราชหฤทัย ทรงติดตามความคืบหน้าโดยเสด็จทอดพระเนตรโครงการต่างๆ นั้นด้วยพระองค์เองอย่างสม่ำเสมอ ยิ่งความปลาบปลื้มกับทั้งผู้รับสนองพระราชดำริ และกับทั้งประชาชนผู้ร่วมในโครงการนั้นๆ บังเกิดผลเป็นคุณประโยชน์กับชุมชนให้มีความยั่งยืน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นพระผู้นำที่พสกนิกรชาวไทยพร้อมจะเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทโดยปราศจากความลังเลสงสัย ทรงทุ่มเทอุทิศพระองค์เพื่อผดุงวิชาความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ โดยมีได้ทรงเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ทรงเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชนชาวไทย ในการเป็นผู้ครององค์อย่างเรียบง่าย สง่างาม พระราชจริยวัตรอันงดงามบันดลให้บังเกิดแต่ความสุขสวัสดิ์แก่มหาชนและประเทศชาติ ทรงมีผลแห่งพระราชกรณียกิจเป็นที่ประจักษ์ ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ยกย่องเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “พระบรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ” เป็นพระมิ่งขวัญกำลังใจ และสิริมงคลสูงสุด ทรงเป็นประทีปแก้วส่องแสงอันรุ่งโรจน์นำทางชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทตลอดไปนับกาลนาน

หนังสือภาษาไทย

กรรณิการ์ สัจจุกุล. ๒๕๔๙. **สายใยไทย-กัมพูชา: วิทยาลัยกำปงเฌอเดียล**. กรุงเทพฯ:

คณะกรรมการโครงการโรงเรียนพระราชทานในราชอาณาจักรกัมพูชา. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดวิทยาลัยกำปงเฌอเดียลตามโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๘. **รอยพระบาทยาดรายังจาริก**: กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพและเจริญพระชนมายุครบ ๓๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๒๘).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. ๒๕๒๙. **อักษรศาสตร์บัณฑิต ๕๐ ปี**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. ๒๕๓๓. “รำลึกถึงเทวาลัยถิ่นอักษร.” ใน **มณีพลอยร้อยแสง**. หน้า ๖๕๓-๖๕๙.

กรุงเทพฯ: เจริญทองการพิมพ์.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. ๒๕๓๓. “โรงเรียนจิตรลดา.” ใน **มณีพลอยร้อยแสง**. หน้า ๕๖๒-๕๗๗.

กรุงเทพฯ: เจริญทองการพิมพ์.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. ๒๕๒๑. “ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า.” ใน

เฉลิมพระเกียรติและรวมพระราชนิพนธ์ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร

รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.. (ธนาคารกรุงเทพ จำกัด จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาส

วันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๑ เพื่อหารายได้โดยไม่หักค่าใช้จ่าย สมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์).

บรรเจิด อินทุจันทร์ยง, ผู้รวบรวม. ๒๕๒๑. **สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี**. กรุงเทพฯ: เทพพิทักษ์การพิมพ์.

“พระปิยราชกุมารีสิรินธร.” ๒๕๔๖. **สารคดี**. ๒๑๘: ไม่ปรากฏเลขหน้า.

พิมพ์ไร่ไฟ เปรมสมิทธ์. ๒๕๓๔. “เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.” **วารสารวิทยบริการ** ๑๒,๑: ๑-๓.

ไพบุลย์ นัยเนตร, ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐. **กิ้ง กิ้ง และปู ของประเทศไทยที่ได้รับพระราชทาน**

ชื่อวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สิริบุตรีการพิมพ์.

ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์สกุล. ๒๕๔๒. **เทพรัตนบรรณศิลป์**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

หนังสือภาษาต่างประเทศ

Muadsub, Sawitree., et al. 2012. "Revision of the Rare Centipede Genus Sterropristes Attems, 1934, with Description of a New Species from Thailand (Chilopoda: Scolopendromorpha: Scolopendridae)." *Zootaxa*. 3484: 35–52.

เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์

ชนิด ธงทอง. ๒๕๕๐. **โครงการก่อสร้างสะพานลำน้ำลาดง**. กรุงเทพฯ: คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. [สไลด์อิเล็กทรอนิกส์].

พิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๑. **ตะพานน้ำวังสระปทุม** [บัตรแสดงทะเบียนสัตว์ในพิพิธภัณฑ์].

สุปริญญา ลุสิตานนท์. ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘. ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์. สัมภาษณ์.

ฐานข้อมูลออนไลน์

"พระราชประวัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี." ม.ป.ป.. **กองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. สืบค้นเมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘. จาก <http://www.plan.msu.ac.th/iroffice/web/?page=%BE%C3%D0%C3%D2%AA%BB%C3%D0%C7%D1%B5%D4>

คำขอบคุณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขอขอบคุณผู้มีส่วนจัดทำหนังสือ “บรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ” ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ที่ปรึกษา

อธิการบดี (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เจษฎา แสงสุพรรณ)
รองอธิการบดี (ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.มงคล เตชะกำพุ)
รองอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงคัมภีร์)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ นายแพทย์ ดร.สิทธิชัย ทัดศรี)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.ดนูชา คุณพนิกิจ)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก นายแพทย์เพิ่มยศ โกศลพันธุ์)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิต ธงทอง)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.บุญไชย สถิตมั่นในธรรม)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ เปี่ยมสมบูรณ์)
รองอธิการบดี (ศาสตราจารย์ ดร.ธราพงษ์ วิทิตคานต์)
ผู้ช่วยอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาถ เกกิงวิทย์)
ผู้ช่วยอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พูลโกคา)
ผู้ช่วยอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์)
คณบดีคณะครุศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ขลาภิรมย์)
คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.สุจิต พูลทอง)
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ ทารหนองบัว)
คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนนัฐิ)
คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ (ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.รุ่งโรจน์ ธนาวงษ์นุเวช)
คณบดีคณะอักษรศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ)
คณบดีสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร (รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.คณิศศักดิ์ อรวีระกุล)
ศาสตราจารย์ไพบุลย์ นัยเนตร
ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ปัญหา

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เลอสม สถาปิตานนท์
อาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรศรี ไพวาทอง
นางสาวदनยา บุญโสภณ
นางสมฤดี สังขดิษฐ์
นายชัยชาญ ปรารงค์ประทานพร
นายศิวัช สุตาเดช

ผู้ออกแบบปกและรูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณานิ ศรีสุวรรณ

ถ่ายภาพ

นายสมบูรณ์ พัฒนปริชาเสถียร
นางสาวพิมพ์ลักษณ์ สิริวัชรพร

ถ่ายภาพปกและหน้า ๑๔๑

นายนิติกร กรวิชัย

บรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ

พิมพ์ครั้งแรก: มีนาคม ๒๕๕๘

© สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่ว่าโดยวิธีการใด
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์
ที่ปรากฏข้างต้น

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๑๘-๓๕๔๙-๕๐, ๐-๒๒๑๘-๓๕๖๓
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๓๕๕๑, ๐-๒๒๑๕-๓๖๑๒
www.cuprint@chula.ac.th
cuprint@hotmail.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

บรมราชกุมารีศรีจุฬาฯ.-- กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
๑๔๘ หน้า.

๑. เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, ๒๕๔๘-. I. กรรขิต จิตรระทาน II. ชื่อเรื่อง.

929.7593

ISBN 978-616-551-898-7